

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za iz-
zemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din;
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštas hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.717.

Kmetu se bo zaščitil del posestva, ki mu je nujno potreben za preživljanje

Ministrstvo za pravosodje pripravlja zakonski načrt o zaščiti kmečkega posestva ter je razposlalo raznim strokovnim društvom in kmečkim občinam poziv, naj se izrečejo o tem, kako bi se dalo to najbolje storiti. Kakor čujemo, prevladuje med Slovenci mišljenje, naj se izda samo okvirni zakon, ker so posestne razmere v raznih delih države tako zelo različne. V okviru tega zakona bi potem banovine s posebnimi uredbami izdale natančnejše določbe. Načelo naj bi bilo, da se ne bi mogel prisilno prodati le oni najmanjši del posestva, ki je nujno potreben za preživljanje kmeta in njegove rodbine.

Čujejo se nasveti, da bi bilo treba to vprašanje rešiti z največjo previdnostjo. Ako bi kmet zaščitene delavca svojega posestva sploh ne smel prodati, odnosno bi se mu ne smel prisilno prodati, potem bi se njegova že tako omajana kreditna sposobnost še bolj omejila. Prepoved obremenitve zaščitene

posestva je že skrajna meja, a še za ta primer grozi nevarnost, da se malemu kmetu, katerega posestvo bi bilo v celoti zaščiteno, odvzame vsaka možnost posojila na posestvo tudi v primerih, ko bi mu bilo posojilo potrebno za izboljšanje njegovega gospodarstva. Ne sme se tudi prezreti dejstvo, da se glede na že obstoječe dolgove mora varovati načelo dobre vere in zaupanja v zemljiško knjigo. Iz tega bi sledilo, naj se zaščita male posesti proti izvršbi omeji na dolgove knjižene po uveljavljenju novega zakona.

V zvezi z ukrepi za zaščito malega kmečkega posestva bi bilo potrebno izdati zakonske odredbe proti spekulaciji s kmečko posestjo, zlasti proti prehodu kmečke zemlje v roke ljudi, ki zemlje sami ne obdelujejo.

Občine dravske banovine bodo, kakor čujemo, stavile skupen predlog, na kak način naj se reši to važno vprašanje.

Ali podaljšanje sedanje uredbe o kmečkih dolgovih ali končna razdolžitve kmečke posesti

Ministrski odbor, ki razpravlja o vprašanju kmečke zadolžitve, je bil za nekaj dni svoje seje prekinil in čakal na mišljenja raznih strokovnih društev, ki so imela v raznih krajih skupna posvetovanja, da se izrazijo o načinu najboljšie rešitve tega zapletenega vprašanja. V glavnem gre za dve možnosti rešitve. Prva je podaljšanje dosedanje zaščitne odredbe, ki seveda vprašanja ne rešuje, temveč ga spet samo odlaga. Druga rešitev sestoji v tem, kako dobiti sredstva, s katerimi bi se dala izvršiti širokopotezna končna razdolžitve kmečke posesti.

V sami vladi so mišljenja deljena. Za eno in za drugo rešitev se navajajo močna dokazila. Podaljšanje dosedanje uredbe bi ne le silno razočaralo kmečko prebivalstvo, temveč bi tudi ustvarilo nove hude zapletke. Le-

tos žetev ni bila dobra in v mnogih krajih bodo kmetje komaj dobili denar za plačilo davkov.

Skoro ni misliti na to, da bi plačali obroke, ki jih uredba določa. S tem pa nastaja nov zastoj v obtoku denarja pri denarnih zavodih in bi tu mogle nastopiti zle posledice.

Misel, da je potrebno najti posebna sredstva in z njihovo pomočjo izvršiti razdolžitve, dobiva zaradi tega zmerom več pristašev. Kakšna bo končna odločitev vlade, se zdaj še ne more napovedati, vsekakor pa se odločitev ne da odlagati, ker 1. septembra poteče veljavnost dosedanjih zaščitnih določil.

Kakor se zatrjuje, bosta izdelana dva predloga: prvi o podaljšanju dosedanje uredbe, drugi pa o uvedbi razdolžitve kmeta.

Naši premogovniki se ne smejo zapirati

Pred dnevi je izročilo odposlanstvo kočevske mestne občine sreskemu načelstvu v Kočevju spomenico o usodnih posledicah ukinjenja rudniškega obrata v Kočevju. Sreski načelnik je odposlanstvu obljubil, da bo na odločujočih mestih posredoval, da ne pride do napovedane ustavitve obrata. Izjavil je tudi, da je banska uprava zaradi zmanjšanja dobav premoga za državne železnice ponovno posredovala pri vladi ter opozarjala na zle posledice, ki bi nastale z znižanjem kontingenta za slovenske rudnike, za in-

dustrijo in obrt, za nekatere velike občine in za široke sloje prebivalstva.

V času, ko se je odposlanstvo občine, kateri so se pridružili tudi zastopniki delavcev in nameščencev, mudilo pri sreskem načelstvu, se je zbralo pred načelstvom okrog 500 rudarjev in njih družinskih članov. Ko se je odposlanstvo vrnilo iz sreskega načelstva, je namestnik mestnega župana na kratko poročal o poteku posredovanja in množici obljubil, da bo kočevska mestna občina spozumno z ostalimi prizadetimi občinami vse

storila, da se ne bi že tako sestradanim rudarjem in bednim otrokom odvzel zadnji košček kruha. Med tem govorom se je množica tako pomnožila, da je bil promet na cesti ovrzan. Namestnik župana je prosil delavce, naj se mirno razidejo, ker lahko računajo s tem, da bo vlada gotovo izpremenila razdelitev, nabav premoga na tak način, da bo kočevskemu rudniku zagotovljen obstoj.

Tudi občina Kočevje-okolica je z vso odločnostjo nastopila proti nameravani ustavitvi kočevskega rudnika. V nedeljo je sklicala sejo občinskega odbora, ki so se je hoteli udeležiti tudi vsi rudarji z družinskimi člani, pa jih je župan naprosil, da so počakali zunaj. Zbrani množici je pojasnil položaj občinski odbornik g. Šiferer, ki je tudi prečital na občinski seji soglasno sprejeto resolucijo, v kateri je podrobno obrazloženo stališče vsega prizadetega prebivalstva, da se kočevski premogovnik nikakor ne sme zapreti, ker bi pomenilo to za mesto in okolico veliko nesrečo.

Tudi pri g. banu se je zglasilo odposlanstvo zastopnikov vseh rudniških revirjev iz Slovenije, ki je razložilo g. banu obupen položaj v rudniških revirjih in ga naprosilo, naj zastavi ves svoj vpliv, da ne pride do znižanja dobav premoga in tudi ne do ukinjenja kočevskega in črnomeljskega premogovnika.

V torek se je v Ljubljani v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo vršila konferenca gospodarskih in delavskih zastopnikov, ki so enodušno izvajali, da bi bilo zmanjšanje dobav slovenskega premoga državnim železnicam velika nesreča za vso dravsko banovino. Sprejeta resolucija zahteva med drugim, da se zmanjšanje dobav sme izvršiti le za vse premogovnike v državi v enaki meri in na enak način. Ako je znižanje cen neobhodno potrebno za uravnoteženje železniškega gospodarstva, ga je treba izvesti tako, da bo vsem premogovnikom zmanjšana cena za enake odstotke in da bo onim, ki imajo višje cene, odvzeto več kakor rudnikom z nižjimi cenami, ne pa obratno, kakor se je zgodilo zdaj. Ta zahteva ni samo pravična, temveč tudi čisto sama od sebe razumljiva. Naposled smatra konferenca, da znižanje cen ne more veljati za nazaj, temveč šele od dneva objave sklepa naprej.

Konferenca opozarja, da bi neupoštevanje teh načel lahko rodilo tudi nepovoljne politične posledice. Zato smatra, da se ne sme dopustiti, da bi živel narod v prepričanju, da ne veljajo v naši svobodni državi za vse enake pravice in enake dolžnosti.

Z rudarskim odposlanstvom se je razgovarjal doma se mudeči notranji minister dr. Korošec in je obljubil svojo pomoč. Prav tako je ministrski predsednik dr. Stojadinovič na Bledu sprejel odposlanstvo in obljubil, da bo zadevi posvetil svojo pozornost.

Politični pregled

Pariški »Temps« je objavil poročilo o stanju pogajanj za zaključitev podunavskega sporazuma. Iz izvajanja lista je razvidno, da so

pripravljala dela za podunavski sporazum dosegla že znatne uspehe,

namreč zблиžanje stališč Male antante in Italije, oslabitev madžarskega odpora in pripravljenost Poljske, da se mu pridruži, če ne bodo postavljeni pogoji, ki bi nasprotovali nemško-poljskemu dogovoru. Podlaga sporazuma naj bi ne bila medsebojna pomoč proti napadalcu, temveč načela o nenapadanj, nepodpiranju in nevmešavanju. Od teh vprašanj povzročajo tretje največje težkoče, ker ga hoče Nemčija tolmačiti tako, da se nanaša na neodvisnost Avstrije, ki bi jo Nemčija rada priključila sebi. Nadaljno oviro pomeni tudi habsburško vprašanje. Kadar bo doseženo med prizadetimi državami načelno soglasje o tem sporazumu, se bo sestala konferenca srednjeevropskih držav.

Pretekli teden je bila seja ministrskega sveta, na kateri je bilo med drugim

urejeno vprašanje o razdelitvi kreditov v znesku 54 milijonov dinarjev iz sklada za javna dela na posamezne banovine.

Kreditni so določeni zlasti za gradnjo cest, regulacije rek in gradnjo vodnjakov v krajih, kjer primanjkuje vode. Javna dela se bodo začela izvajati takoj.

Pravosodni minister je obvestil ministrski svet o zakonskih načrtih, ki jih pripravljajo. Med drugim se pripravljajo

zakon proti korupciji,

zakon o sodnikih, zakon o organizaciji rednih

sodišč, zakon o spremembi meničnega, čerkovnega in trgovinskega zakona in načrt uredbe o organizaciji ministrstva za pošte, brzojav in telefon. Notranji minister je sporočil, da pripravlja načrt zakona o banovinskih samoupravah, ki bo v najkrajšem času dovršen.

Po vesteh iz Beograda je

združitev bivših radikalov, muslimanov in klerikalcev v radikalno zajednico

že končno sklenjena. Program in pravila nove stranke so že predložena v potrditev staremu voditelju bivših radikalov g. Aci Stanojeviću.

Iz Londona poročajo, da se bo v petek sestala v Parizu

konferenca treh velesil, ki se bo bavila s tem, kako naj se mirno reši italijansko-abesinski spor.

Od konference ni pričakovati posebnih uspehov. Anglija vztraja na tem, da se prepreči vojna, ker ne dovoljuje, da bi Italija zasedla Abesinijo, a Francozi so videti bolj dostopni za italijanske naklepe. Vse tudi kaže, da Italija ne namerava odnehati.

DOPISI

BOŠTANJ OB SAVI. Lani ustanovljeno Živinorejsko selekcijsko društvo priredi v sredo 21. t. m. ob 9. dopoldne premiranje dolenske sivorjave goved. Premiranje obeta biti zelo zanimivo. Vsi, ki se zanimate, vljudno vabljeni!

STUDENICE PRI POLJČANAH. Naš most čez Dravinjo, ki veže trg z banovinsko cesto, je po pettedenskem delu končan. Delo

je vodil stavbenik g. Mesarič iz Makol, ki pravi, da je imel izgubo. Verjetno je, da je več potrošil, kakor znaša njegova ponudba (v znesku 67.000 Din), iz več razlogov. Cementa so porabili okrog 18.000 kg (določena pa je bilo menda 13.000 kg). Les so kupovali v naglici in je podjetnik moral večkrat prekoračiti dnevne cene. Tudi vozniki so bili dražji, ker so vozili v času, ko so imeli doma mnogo dela. Da bo trpežnost mosta manjša zaradi poletne sečnje lesa, ni dvoma. Temu je delno kriva premajhna skrb občinske uprave za most, še večja ovira za napravo mostu pa so bile denarne težkoče. Prvi poročni par, ki je šel na drugo stran Dravinje po novem mostu, sta bila g. Luževič, glasbenik iz Zagreba, rojen Teharčan, in njegova družica ga. Mici iz Karlinove hiše v Studenicah. Poroka je bila 4. t. m. Da bi srečna bila! — Dne 8. t. m. nas je zapustil organist g. Mlakar Josip, ki se je preselil k Sv. Juriju ob Pesnici. Danes še ne vemo, kdo bo njegov naslednik.

SV. FLORIJAN PRI ROGATCU. Bela žena nam je ugrabila v juliju dva moža. Prvi je bil Tramšek Florijan, ki ga je oktobra l. 1933. zadela kap na eno stran. Upali smo, da se bo bolnikovo stanje izboljšalo, a bolezen je ostala trdovratna. Zato je bil prepeljan v celjsko bolnišnico, odkoder je julija lani prišel v hiralnico v Vojniku, kjer je po novem napadu na drugo stran 4. julija izdihnil. V najboljši moški dobi se je ubijal po opekarnah, kjer si je toliko prihranil, da si je postavil hiščo in uredil vinograd, ki ga zdaj s hišo vred zapušča bratom in sestram. — Drugi mož, ki smo ga pokopali 23. julija, je Trafenik Anton iz Sp. Svibnega. Zapustil je ženo, tri sinove in dve hčeri. Pokojnik je bil dober človek in je rad zapel kot mesar na furežih pri sosedih in sorodnikih. Bolezen mu je vzela gotovino in skoro bi prišel med

Faraonov dedič

46

Že je šejk vstal, da bi Koptu izpolnil prošnjo. Tedaj pa ga je Krvavi jastreb pomenljivo pogledal in dejal Uasifu el Hajatu:

»Čemu bi utrujal svoje noge, o kralj! Pošlji vendar rajši svojega služabnika, da privede ujetnika pred tvoje obličje. Ali nisi zdaj gospodar, ki se mu morajo vsi pokoriti?«

To laskanje je bilo pa le predebelo, da Kopt ne bi bil takoj odkril njegovega resničnega zmisla. Vedel je, kaj misli Aid Omar, toda bil je toliko previden, da se ni izdal.

»Vsekako moram iti tja,« je odvrnil navidez tako, kakor bi ne bil nič slutil. »Celo kopicu reči je treba urediti. Pojasniti moram tudi svojim podložnikom vzrok nočnega boja in jih pomiriti, ker so nedvomno vsi prestrašeni.«

Po teh besedah se je hitro vrnil in zavil proti vratom, ne da bi bil čakal odgovora.

Oba Beduina sta mu sledila. Rada bi bila izrabila priložnost in vtihotapila hkratu z ujetniki tudi nekaj svojih vojakov v vladno palačo.

Toda še preden so zapustili posvetovalnico, se je obraz Krvavega jastreba iznova zjasnil. Z enim samim pogledom je povedal šejku, da si je izmislil še boljši način, kako bi vtihotapil vojake v palačo.

Mrtvece in ujetnike so že na vse zgodaj odstranili z velikega trga in jih spravili v eno najbližjih ulic, kjer jih je stražilo tucat Beduinov. Za njimi pa so se v precejšnji oddaljenosti gnetli Koptovi pristaši. Zaradi beduinskih pušk se niso upali priti bliže, bilo

jih je pa čedalje več. Kje se skrivajo ostali Beduini, ni nihče vedel.

Uasif el Hajat tega tudi vprašal ni. S ponosno dvignjeno glavo je stopil pred svojega padlega nasprotnika. Zadoščenje utešenega sovraštva se mu je lesketalo na obrazu. Potem se je spomnil, da bi pogledal še za kraljevim sinom in se ponorčeval iz njega. Pokazati mu je hotel, da je zdaj on edini gospodar.

Toda to pot ni prišel na svoj račun.

Haunefer, — tako se je imenoval pogumni mladenič, — je doslej jokal nad truplom svojega nesrečnega očeta in nemo poslušal ukaze oblastnih Beduinov. Potem je zaslišal korake, ki so se bližali. Vstal je in ko je zagledal povzročitelja vsega zla, se je iznenada ves izpremenil. Ponosno se je vzpel. Vse na njem je pričalo, da je res sin kralja in zdaj njegov naslednik. Premeril je zmagozlasnega sovražnika od temena do nog s tako zaničljivim pogledom, da se je Kopt ugriznil v ustnice.

Naposled pa je Kopt ponosno dvignil glavo in ukazal Beduinom, naj ujetnike odvedejo. Sam se je sklonil k mrtvem kralju. Hotel mu je vzeti vladarsko pokrivalo in si ga sam nadeti na glavo.

Tedaj pa je stopil Hau-nefer tako blizu k njemu, da se je moral nehote umakniti za korak nazaj. Z ostrim glasom je zaklical Koptu:

»Nazaj, suženj! Ne predrzni se dotakniti tega čistega, kajti tvoje roke so kakor kremplji krvoločne zveri in v tvojem srcu gorita goljufivost in podlost!«

Čeprav navzočni Beduini niso razumeli mladega kralja, so vendar slutili, kaj pomenijo njegove besede, namenjene Uasifu el Hajatu. To so tudi jasno pokazali z zaničljivim smehom.

To pa je Kopta seveda še bolj ujezilo.

Komaj se je premagal, da ni planil na ujetnika.

Naposled mu je zaklical:

»Varuj se, mlada kača! V mojih rokah si in vsako žalitev mi boš moral stokrat poplačati!«

Vendar pa se ni upal dotakniti mrtvega faraona, čeprav mu ni rekel Hau-nefer niti besedice več.

Da bi končal ta prizor, ki je postajal zanj čedalje neznosnejši, je ponovil ukaz, naj spravijo Beduini ujetnike na varno. Aid Omar je hitro ustregel njegovi želji, šejk pa se je po njegovem nasvetu obrnil h Koptu in mu dejal:

»Čas je že, da pojasniš svojim zaveznikom, da smo tvoji prijatelji. Kakor sam vidiš, se jih nabira čedalje več. Če nas bodo začeli grdo gledati, bodo takoj izpregovorile naše puške, ker nočemo, da bi nazadnje mi prišli med dvoje mlinskih koles.«

Tako hudo sicer ni bilo, ker so se Romati preveč bali beduinskih pušk, da bi bili koga napadli, toda šejk je Uasifu el Hajatu nalašč narisal položaj v kričečih barvah, da bi usmeril njegovo pozornost tja, kjer mu ni mogel škodovati.

Kopt, ki je še zmeraj čutil posledice noči brez spanja in ki je doživel v zadnjih urah toliko vznemirjenja, se je res dal premočiti. Ne da bi se bil še dalje brigal za Krvavega jastreba, je šel s šejkom k svojim podložnikom, poklical najodličnejše izmed njih k sebi in jim v daljšem govoru pojasnil dogodke zadnje noči in prihod Beduinov.

Kolikor se je mogel, se je potrudil, da bi ljudem vse te dogodke pokazal v najlepši luči, zlasti napad v jutrnem mraku, ki ga je slikal kot imenitno junaštvo. Toda zaželene ga uspeha le ni dosegel. Samo veljaki iz

tiste, ki jih čuva zakon o zaščiti kmeta. Ob zadnjem slovesu mu je rekel rojak Stefanci-osa Tone, šolski upravitelj v Donački gori, nastopne besede: »Priatelj mi je tisti, ki me pozna tudi takrat, ko mu ne morem ničesar več nuditi, ampak se le zahvaljuje za to, kar je dobrega že prejel, četudi samo velik kos kruha.« Obema pokojnikoma blag spomin. — Občinski odbor v Rogatcu je pred kratkim določil preglednike občinske ceste v starih občinah. Florjanske ceste bo nadzoroval g. Ducman Jožef, bivši florijanski župan. V Stoprcah je določen g. Galun, pri Sv. Roku g. Fric in za bivšo občino Rogatec g. Gajser. — Poslanec g. dr. Dobovišek je na shodu 4. t. m. med drugim rekel: »Dolžnik naj plačajo le eno petino dolga, učitelji naj učijo dopoldne in popoldne, besedo plemu smemo uporabljati le za živali, ne za ljudi.« — Nepoštenjaki so ukradli pri Cajzkovih v Sotanju gotovine 700 Din in knjižico z vlogo 50.000 Din (z obrestmi vred). Tatovi so poizkušali srečo v neki banki v Zagrebu, kjer pa je uradnik pridržal knjižico in jo nesel lastniku Cajzku; dobil je za potne stroške in trud 500 Din.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Gasilska četa priredi v nedeljo 18. t. m. ob 10. dopoldne blagoslovitev nove motorne brizgalne, združeno z okrožnim zletom pod pokroviteljstvom podbana g. dr. Pirkmajerja. Ob 15. bo na vrtu g. Stokavnika velika tombola z 10 glavnimi in 400 manjšimi dobitki. Glavni dobitki so: par juncev, moško kolo, celotna spalnica, otomana, sod s pijačo, vreča moke (85 kg), vreča moke (50 kg), seženj drv, štok sladkorja, koš živil. Po tomboli velika gasilska veselica. Prijatelje gasilstva vabimo!

ZGORNJE PIRNIČE. Pravkar se dovršujejo potrebna prenovitvena dela pri podružni cerkvi sv. Tomaža. Da so se ta dela izvršila, je v prvi vrsti zasluga obeh sedanjih

ključarjev, potem pa tudi vseh tistih vaščanov, ki so prispevali denar ali delo. Cerkev je zdaj lična; dobila je tudi električno razsvetljavo. Odslej bo tudi sicer treba uvesti red pri cerkvi, tako znotraj in zunaj, kakor glede zvonjenja. Stara pirniška navada, da kdor prej pride, prej zvoní, naj se opusti. Za zvonjenje naj bo odgovoren le cerkovnik. Vaščani naj se poslužujejo zvonov samo ob času požara. Druge cerkvene zadeve naj opravljata ključarja in naj se v njuno poročje ne vmešavajo ženske. Če se bodo tukaj zapisani nasveti upoštevali, bo konec pritožb in zabavljanja.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na zadnjem ptujskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: volom 2.50—3.45 Din, kravam 1—3 Din, bikom 2—3 Din, juncem 2—2.75 Din, teletom 2.50—5 Din. Konji so se prodajali po 300—3000 Din za glavo, žrebeta pa po 180—250 Din. Kupčija je bila slaba.

VINO. Nedavno je gostilničarska zadruga določila za nekatera vina povišek cen za 2 Din pri litru. Kakor kaže, je naletela s tem pri nekaterih gostilniških obratih na odpor. Povišek cen bi pač pomenil občutno zmanjšanje že tako manjše rabe vina. Vina čez 14 Din za liter se splošno malo uživajo. Cene vinom pri vinogradih se ravnaajo po kakovosti vina in po položaju prodajalca. Za bela vina se zahteva 6 do 8 Din, a dobiš jih tudi po 4.75 do 5.50 Din. Boljši cvički brez napak in črnine se ne trgujejo izpod 6 Din za liter. Kakšna bo cena novi portugalki, ki utegne priti že v enem mesecu na trg, še ni mogoče presoditi.

Skobčevega rodu, ki so vse že davno vedeli, so mu spet na glas pritrjevali in mu vzklikali. Ostali pa so povešali glave in se molče vračali k svojim ljudem. Smrt plemenitega faraona, ki jim je bil nedavno še drag kakor oče, jim je prvič zbudila zavest, da je vojna najhujše zlo, kar si jih morejo misliti. Vse navdušenje za Koptove načrte, vse želje po osvojevanju so izginile iz njihovih src. Tudi njihovi tovariši niso mislili nič drugače. Če bi bil Kopt lahko pogledal skozi zidove v notranjost hiš, bi bil videl dosti takih, ki jih je bil on premotil, da so od kralja odpadli, kako so sedeli s sklonjenimi glavami v kakšnem kotu in žalovali za usodo svojega dobrega kralja Merija.

Toda Uasif el Hajat ni utegnil misliti na takšne reči. Njega so morale še druge skrbi, ki so bile dosti hujše od prejšnjih.

Ko se je po svojem pogovoru z voditelji rometskih rodov vrnil v vladno palačo, je z grozo opazil, da so vso zasedli beduinski vojščaki. Aid Omar je spretno izrabil priložnost, ki se mu je ponudila. Stražnikom, ki so varovali palačo, je dal razumeti, da prihaja po Koptovem ukazu in za dokaz je pokazal ujetnike, ki jih je s seboj privedel. Tedaj so ga spustili v notranjost poslopja. Pet minut nato je že zasedel s svojimi ljudmi vso obširno palačo.

Uasifu el Hajatu je zastal dih, ko je to videl. Spoznal je, da je izgubil edino utrdbo, ki bi ga lahko še varovala pred samopašnostjo njegovih zaveznikov.

Vendar pa svoje slabe volje in strahu ni pokazal. Ni bil mož, ki kaže razočaranje na obrazu, da se lahko drugi iz njega norčujejo. Kakor ne bi bil pričakoval nič drugega kot to zasedbo, je stopal mirno mimo divjih Beduinov in krenil proti posvetovalnici. Bil je skoraj prepričan, da bo dobil tam šejka in

njegovega svetovalca Krvavega jastreba.

Res je bilo tako. Začel se je z njima pogovarjati in igral svojo vlogo nič hudega slutečega človeka tako mojstrsko, da se je moral Aid Omar za začudenjem vprašati, ali se Koptu res niti ne sanja, kaj se pripravlja.

Po kratkem vprašanju, ali so jetniki na varnem, da ne bodo mogli pobegniti, je začel Kopt takoj govoriti, da se bo treba začeti pogajati z ljudmi v okrogli gori. Uasif el Hajat, ki se je zdaj že toliko zbral, da je lahko mirno premišljal, je uvidel, da mora zaenkrat opustiti vsako upanje na maščevanje nad Hau-neferjem, dokler je njegov sin v oblasti sovražnikov.

Zato je začel siliti, da se pogajanja začno čimprej.

Če bodo ljudje, ki so zaprti v okrogli gori, še dolgo mislili, da v boju ni padel le kralj Meri, ampak tudi njegov sin, bi jih utegnili maščevalnost zapeljati tako daleč, da bi v resnici zaprli vodo, ki je prihajala iz ognjeniškega žrela. Če bi skala, ki visi nad prekopom, zagrmela v globino in odtok zamašila, bi jo bilo mogoče odstraniti le z največjim naporom. Med tem bi pa vsi ljudje zunaj gore prišli v stisko zaradi pomanjkanja vode. To sta oba Beduina uvidela in zato so sklenili, da bodo poslali odposlanca v svetišče.

Med tem ko je šel poklicat Aid Omar enega svojih vojakov, je Uasif el Hajat hitro napisal najpotrebnejša sporočila na list papirisa.

Potem se je odposlanec odpravil na pot.

Hudales in veliki duhoven sta še zmeraj stala na vrhu pilona, in Slovencu se še ni posrečilo, da bi bil starca vsaj malo pomiril in potolažil. Ko pa sta opazila poslanca, ki je imel za znak svojega poslanstva bel robec, se je spet zbudilo upanje v starčevem srcu.

»Pojdi mu naproti, prijatelj moj,« je dejal

HMELJ. Po obilni vlagi je hmelj v Savinjski dolini pravilno izkobilil, tako da pričakujejo hmeljarji prvovrsten pridelek. Mnžina se bo gibala med 22.000 in 25.000 metriškimi stoti. Tudi kupci že prihajajo. V za-teškem okolišu na Češkoslovaškem bo zaradi suše pičel pridelek.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah s prišteto premijo 28.5%:

1 nizozemski goldinar za 29.43—29.58 Din;
1 nemško marko za 17.53—17.67 Din;
1 angl. funt šterling za 215.55—217.61 Din;
1 ameriški dolar za 43.10—43.46 Din;
100 franc. frankov za 288.18—289.62 Din;
100 češkoslov. kron za 180.76—181.86 Din;
100 italijanskih lir za 356.63—359.72 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kliringu po 8.28 do 8.38 Din. Vojna škoda se je zaključevala po 372.50 Din.

Drobne vesti

== **Gospodarske zbornice o razdolžitvi kmetov.** V petek je bilo v Novem Sadu posvetovanje gospodarskih zbornic iz vse države o načinu, kako naj se po 1. septembru uredi vprašanje kmečke zaščite. Glavno poročilo je podal predsednik novosadske zbornice g. Žarko Slepčević. Utemeljeval je potrebo, da se po 1. septembru vrne veljava uredbe o plačevanju kmečkih olgov z dne 3. avgusta l. 1934. Medtem pa naj se preuči in uvede način zaščite posameznikov, to je onih kmečkih dolžnikov, ki bi tako zaščito zaslužili in za njo prosili. Posebno ostro je g. Slepčević obsojal plačilni odlog Jevtičeve vlade, ki je bil razglašen ne iz gospodarskih, temveč iz čisto volilno-agitacijskih razlogov. Po mnenju g. Slepčevića bi velik del zadol-

veliki duhoven hlastno učenjaku. »O, da bi še živel kralj ali pa mladi kraljevič, ta biser mojega srca! Pohiti, da se bo moja duša prej pomirila!«

Hudales si tega ni dal dvakrat reči. Hitro je zapustil stolp, da bi počakal poslanca pred vrati.

Ko je sprejel iz njegovih rok sporočilo na papirusu, ga je hitro prebral. Potem je velel Arabcu, naj na mestu počaka, in je kar zdrvel nazaj na ploščad pilona.

»Ali mi prinašaš dobre novice?« mu je zaklical veliki duhoven takoj, ko ga je zagledal.

»Princ Hau-nefer živi, njegovega očeta pa je doletela usoda vseh umrljivih bitij!«

Po teh besedah je izginilo spet veselje s starčkovega obraza. V globoki žalosti je tiho pogledal v tla. Naposled pa je dvignil pogled, iztegnil roke proti nebu in vzkliknil:

»Blagor tebi, duša mojega gospodarja in prijatelja! Vrnila si se k stvarniku, ki gospoduje nad nami vsemi, in vse človeške slabosti so za tabo. Zato naj bodo pozabljene tudi vse bolečine, ki si nam jih prizadel, o kralj, zadnje čase s svojo neodločnostjo. Samo tvoja najčistejša podoba bo živela odslej v naših srcih, saj se nisi umaknil iz slabosti s steze kreposti, ampak zato, kar je bilo tvoje srce preveč plemenito, da bi bilo moglo izmeriti globine človeške podlosti. Naj bo mir s teboj za vse večne čase! Zdaj pa mi preberi,« je potem dejal Slovencu, »kaj zahtevajo sovražniki od nas.«

»Uasif el Hajat nam samo suho poroča, da je faraon padel in da je njegov sin z nekaterimi vojaki vred ujet. Hkratu nam ga ponuja v zameno za svojega sina.«

»Tega ne bomo sprejeli,« mu je starec odločno segel v besedo. »Mladega gada potrebujemo za varnost, če bo stari kaj nevarne-

Zenih kmetov lahko plačal določene obresti in obroke, toda zaradi stalnega menjavanja zaščitnih uredb se zmerom bolj širi mnenje, da sploh ne bo treba ničesar plačati. Po obširni razpravi je bila sprejeta resolucija, ki naglašajo: »Konferenca gospodarskih zbornic iz vse države smatra, da se ne sme več nadaljevati sedanje stalno odlaganje obveznosti kmečkih dolžnikov. Zahteva, da se od 1. septembra začne plačevanje dospelih obvez po uredbi z dne 3. avgusta l. 1934. Dosedanja splošna zaščita naj se odpravi in zamenja z zaščito posameznih zadolženih kmetov, ki to zaslužijo in potrebujejo. Odpravi naj se razlika med upniki. Uvede naj se zaščita kmečkega dolžnika v eksekucijskem postopanju za dobo sedanje stiske. Razen tega nasvetuje resolucija tudi, kako bi bilo treba urediti vprašanje posojil kmetom.

— **Imenovanje hmelnjskega tržnega nadzornika.** Banska uprava dravske banovine je izdala odločbo, s katero se je določila na predlog Hmeljarskega društva v Žalcu g. Franca Werniga, sreskega kmetijskega referenta v Celju, za hmelnjskega tržnega nadzornika v vseh hmelnjskih okoliših za čas avgust-oktober. Njegova naloga je, da zbira podatke o stanju hmelnjske trgovine, in skrbi za to, da se hmeljarji sproti natančno obveščajo o vsem tem. Razen tega bo med drugim moral paziti na poslovanje tekačev in opozarjati hmeljarje na razne zvižaje v trgovini s hmeljem in dajati navodila varnostnim organom za nadzorovanje vseh, ki se pečajo s hmeljsko trgovino, in zbirati prijave glede oseb, ki se v smislu določil obrtnega zakona neupravičeno udeležujejo v trgovini s hmeljem.

— **Obdavčevanje kmečke obrti.** Zaradi enotnega postopka davčnih uprav pri obdavčevanju potočnih mlinov in kotlov za kuhanje žganja je izdal davčni oddelek finančnega

ministrstva pojasnilo, iz katerega povzame: Lastnikov potočnih mlinov ni smatrati za male obrtnike. Vodni mlini se morajo obdavčiti na podlagi resnično doseženega dohodka. Pri kotlih za kuhanje žganja se je pa davčni oddelek postavil na stališče, da se kmetje, ki dajejo kotle v najem za določeno odškodnino, obdavčijo s pridobitno samo tedaj, kadar ima to poslovanje značaj stalne obrti. Dajanje kotlov v najem se bo smatralo za sezonski posel in bo imelo značaj stalne obrti, če se bodo kotli v sezoni dajali pretežno v najem. Za presojo tega je važno, ali ima oseba, ki oddaja kotel v najem, sama toliko sirovin za kuhanje žganja, da ji je kotel neobhodno potreben ali ne. Če takšna oseba nima potrebe za kotel, ker nima sirovin, se bo smatralo dajanje v najem za obrtni posel, čeprav bi se to vršilo samo od časa do časa. V tem primeru bo lastnika kotla smatrati za malega obrtnika in bo obdavčen pavšalno. Če potrebuje lastnik kotel, ki mu je neobhodno potreben, se bo dajanje v najem smatralo za postransko obrt. V takih primerih ne bo razloga za obdavčenje.

Domače novosti

* **Stoletnica rojstva pesnika Simona Jenka** se bo slavila v pesnikovi rojstni vasi na Podreči 18. t. m. Dolžnost Slovencev je, da se v velikem številu udeležijo te proslave slovenske besede in kulture.

* **Pravilnik o izdajanju lovskih kart.** Minister za gozdove in rudnike je izdal pravilnik o izdajanju lovskih kart in dovoljenj za lov. Po tem pravilniku ne more nihče vzeti lovišča v zakup in tudi ne loviti, če nima predpisane lovske karte. Zapriseženi lovski čuvaji smejo loviti nezaščiteno divjačino tudi

brez lovske karte, zaščiteno pa samo v navzočnosti svojega gospodarja in le tedaj, če imajo lovske karte. Lov na državnih loviščih in v loviščih imovnih občin se bo uredil s posebnim pravilnikom. Lovske karte veljajo za področje vse države, izdajajo se pa za leto dni. Lovsko karto izda splošno upravno oblastvo. Mesečno lovske karto izda ban skupno z dovoljenjem za nošo orožja. Tujim lovcem, povabljenim od lovskih organizacij, izda brezplačne lovske karte ministrstvo za gozdove in rudnike. Lovske karte morejo dobiti po pravilih samo člani Zveze lovskih združenj. Izjeme dovoli ban po zaslujanju Zveze lovskih združenj dotične banovine. Za lovske karte se plača taksa, če se lov vrši brez psa, na leto 30 Din, če se vrši z enim psom, 40 Din, z dvema 50 Din, za tri ali več psov pa 60 Din na leto. Ta taksa ne izključuje plačila dajatev po posebnih zakonih in plačila zakupnine lova. Razen takse se bo pobirala od vsake letne karte pristojbina 100 Din, od mesečne pa 15 Din za banovniški lovski sklad. Dovoljenja za lov izdaja za leto dni sreski načelnik tistega sresa, kjer prosilec želi loviti. Za dovoljenja za lov se plača v korist banovinskega lovskega sklada, in sicer: za lov na področju sresa 50 Din, na področju banovine 200 Din, na področju več banovin pa za vsako nadaljnjo banovino še po 100 Din. Lastnikom je prepovedano prodajati ali drugim posojati lovska dovoljenja.

* **Otvoritev prve potovalne razstave angorskih kuncev in angorske volne** bo v nedeljo 18. t. m. v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg 3. Razstava, ki jo priredi Društvo rejcev angorskih kuncev, bo odprta od 8. do 17. ure. Vstop prost. Ob 9. bo predavanje, ob 10. pa sestanek društva njih odposlancev.

* **Smrtina kosa.** V bolnišnici usmiljenih se-

ga koval proti nam. Sicer nam bodo pa morali vrniti mladega kralja brez vsake odškodnine, če ne bodo hoteli od žejne poginiti.

»Tega pa oni ne bodo sprejeli!«

»Videli bomo.«

»Ne verjamem...«

»Tujim roparjem, ki so se priklatili v našo blaženo oazo, bo voda nedvomno več pomegla kakor sto sinov tega podlega prevratnika. Prisilili ga bodo, da se bo moral vdati in popustiti.«

Hudales pa je še zmeraj nejevolno odkimal. Naposled je rekel:

»Najbolje bo, da se začnemo z Uasifom el Hajatom sami pogajati, če se on ne bo hotel, pa z njegovimi zavezniki. Potem bomo sami videli, kako daleč sega njihova popustljivost. Ali se ti zdi to pravilno?«

Veliki duhoven je pritrdjevalno prikimal. Hudales se je potem vrnil k poslancu in mu sporočil, naj pridejo zastopniki, s katerimi se bo podrobneje pomenil o vseh spornih vprašanjih.

Ko je Uasif el Hajat to zvedel, se je izprva odločno upiral, da bi na to pristal. Kakor vselej, je tudi to pot sodil druge ljudi po svojem značaju. Bal se je zasede. Tudi šejk je bil v dvomu, kaj naj stori. Tedaj je vstal Aid Omar in rekel:

»Potem pa pojdem jaz sam in zadovoljiti se bosta morala s tem, kar bom jaz sklenil in sprejel. Vajine hrabrosti ne cenim preveč, ker se le prerada skrivata za obzidjem. Nekaj pa vama lahko rečem: prisegel bi, da bosta oba tujca držala dano besedo. Saj sta me celo branila pred svojimi lastnimi ljudmi, ko sem bil v Dahelu v njihovi oblasti!«

»Če si tako trdno prepričan, mu je segel šejk v besedo in vstal, da bi spremil Krvavega jastreba. »potem bi bila res strahopetnost, če bi te pustili samega. Dva bova znala

krepkeje govoriti kakor en sam. Pojdiva!«

Zdaj ni Koptu preostalo nič drugega, kakor da se jima pridruži, drugače bi bil v nevarnosti, da se bosta Beduina na lastno pest pogajala z nasprotnikom zaradi vode in prepustila njegovega sina usodi. Toda njegovo čelo je pokrivala nejevolja, ko jima je sledil.

Ko je prišel Kopt z obema Beduinoma pred svetišče, je zagledal Hudalesa in velika duhovna, ki sta že čakala. Ko so vsi pokazali, da ne skrivajo v obleki orožja, so sedli na tla in Uasif el Hajat je ponovil svoj predlog, da bi zamenjali njegovega sina za mladega kralja.

»Tako preprosto to ne pojde,« mu je hladno odgovoril veliki duhoven. Najprej moramo ugotoviti prednosti, ki jih ima vsaka stranka, jih med seboj primerjati in določiti, kaj mora vsakdo izmed nas dati. Tvoj sin pride v poštev šele v zadnji vrstí.«

Kopt je hotel vzrojiti. Tedaj pa mu je šejk, ki mu je Hudales prevedel besede velikega duhovna, položil roko na ramo in mu dejal:

»Meni se zdi predlog tega starca docela upravičen. Najprej pridejo v poštev splošne koristi, potem šele koristi posameznikov. Naj govori veliki duhoven dalje!«

Uasif el Hajat ga je grdo pogledal, toda ker je moral sam uvideti, da se ne more in ne sme upreti, se je naposled uklonil.

»Vi ste ujeli nekaj naših vojakov in med njimi tudi sina našega mrtvega faraona,« je starec nadaljeval. »To je vaša prednost, in sicer edina. Mi pa smo lastniki okrogle gore. Menda lahko sklepam, da poznate vso pomembnost tega dejstva, saj je veljal vaš napad samo temu, da bi si prisvojili vodno žilo, ki bi vam zagotovila življenje. Brez nje bi bili vsi zgubljeni.«

»Oprostí, o starec, da ti moram tu oporekati,« se je Aid Omar uprl pri teh besedah.

»Če bi prišlo do strajnosti, bi lahko poskusili napad na goro, in dovolj nas je, da bi smeli upati na uspeh, saj daje obup ljudem podvojeno moč.«

»Naše gore ne more nihče zavzeti,« je prepričevalno odvrnil veliki duhoven. »Vajin zaveznik, ki pozna vse razmere prav dobro, vama bo moral to potrditi.«

»Priznam,« je dejal Krvavi jastreb. »Toda pomisliti morata, da je večina vaših krvavih bratov še zunaj gore, in ti bodo prvi brez vode. Saj si lahko mislite, da bomo mi gledali in prvi vrsti nase. Ali jih boste prepustili usodi?«

»Prenašati bodo morali posledice svoje ne-hvaležnosti,« je odvrnil starec. »Zakaj so se izneverili svojemu kralju, najboljšemu kralju, kar jih je kdaj živel pod solncem?«

»Vse postavljaš v krivo luč,« mu je zdaj segel v besedo Uasif el Hajat, ki se ni mogel več brzdati. »Pozabil si, da imamo v rokah tudi truplo faraona, ki ga morate po prastarem običaju svečano pokopati, če se nočete hudo pregrešiti. Najprej vam ponujamo truplo rajnega faraona in ujete vojake za vodo, potem pa princa za mojega sina. Samo na ta način se bomo morda sporazumeli.«

Veliki duhoven tega seveda ni hotel sprejeti. Nekaj časa so se prerekali, ne da bi se bili zedinili. Naposled, ko je starec ostal trdovraten, so hoteli Beduini že popustiti, ne da bi se še dalje brigali za Kopta, in ta se je kar penil od jeze zaradi svoje nemoči.

Tedaj pa je posegel Hudales vmes. Opazil je, da vlada med Koptom in obema Beduinoma vse prej kakor sloga in prijateljstvo. Skupne koristi so jih za nekaj časa združile, toda vse je kazalo, da se ta rahla vez že trga. Če bi jih mogel že zdaj razdružiti, bi to utegnilo biti koristno za usodo oaze.

(Dalje prih.)

ster v Zagrebu je pred dnevi umrl g. Anton Herga, tast g. Antona Senčarja. Bolehal je celih 11 mesecev, preden ga je smrt rešila trpljenja. Blag mu spomin, svojcem iskreno sožalje!

* **Prodaja mineralnih vod v trgovinah.** Svoječasno je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje izdalo odlok, po katerem bi se morale zaloge Franca Jožefa vode, ki so v trgovinah, razprodati do konca leta 1935., in da bi smele od 1. januarja l. 1936. prodajati omenjeno vodo samo še lekarne. Ministrstvo pa je zdaj ta odlok izpremenilo v tem smislu, da se smejo omenjena kakor vse druge zdravilne vode prodajati svobodno v vseh trgovinah po dosedanjih običajih. Izvzete so vode, ki vsebujejo arsen.

* **Meje mesnim in vinskim cenam v novomeškem srezu.** Maksimalne cene mesu je sresko načelstvo določilo za drugo polletje za novomeški srez. Cene so: govedini po 8 Din, teletini la 12 Din, teletini Ha 10 Din in svinjini 12 Din za kilogram. Obenem je izdalo tudi maksimalni in enotni cenik jedil in pijač za vse hotele, restavracije in gostilne novomeškega sreza. Cena vinu je določena od 10 do 16 Din za liter.

* **Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani.** Kongresni trg 2-II. (Trgovski učni zavod) je dosegel v preteklih letih najboljše uspehe. Zavod razpolaga z najmodernejšim programom, ki ga izvajajo samo prvovrstne učne moči. — Istotam se vrše razni večerni, jezikovni, strojepisni, stenografski in drugi specialni tečaji. Zavod daje ustno ali pismeno vsa pojasnila brezplačno. — Priporočamo!

* **Zlato in črni premog v gornjegrajskem srezu.** G. Vladu Petriču v Šmartnem ob Paki se je, kakor poročajo listi, posrečilo odkriti velika ležišča črnega premoga in pa pirita, ki ima na en kubični meter štiri do pet gramov zlata.

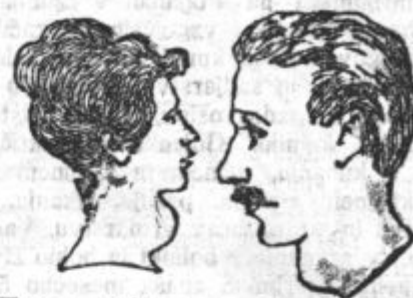
* **Sprejemajo se mladeniči od 14 do 16 let starosti v vojaško godbeno šolo in od 17 do 21 let v zrakoplovno šolo.** Pojasnila se do-

bijo pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti je znamko za 3 Din za odgovor.

* **Redni vpis v dopisno trgovsko šolo v Ljubljani, Kongresni trg 2 II, bo od 1. do 10. septembra 1935.** Predvpis se vrši ves mesec avgust. V DTŠ se lahko vpiše vsakdo. Pri dopisni trgovski šoli se naučite doma po potu dopisovanja moderne jezike, kakor: nemščino, francoščino, italijanščino itd., dalje vse trgovske predmete, kakor knjigovodstvo, dopisovanje, stenografijo, računstvo itd., vse zadržne predmete, ki so potrebni za vodstvo zadrug. V svoji dvoletni trgovski šoli pripravlja hkrati svoje učence za privatni izpit na državni trgovski šoli. — Cene so znatno znižane. Prospekti in informacije brezplačno.

* **Prijateljska sreča prepovedana.** Verižno igro, pri kateri bi bilo treba plačati 10 Din, da bi morda igrallec dobil večji znesek, je policijska uprava po nalogu banske uprave prepovedala.

* **Priporočamo v nakup kuharske knjige Moravčeve »Iz meščanske kuhinje«.** Sestavljeno po najmodernejših vidikih glede na naše zdravje in na hitro in točno pripravljivost jedil. Knjiga upošteva zlasti uporabo od zdravnikov priporočanega sočivja in zelenjadi in vseh naših podeželskih pridelkov. Pisana je preprosto in razumljivo, da uvede na lahek način vsako gospodinjino in kuharico v skrivnosti kuharske umetnosti. Primerna je za dar nevestam, podeželskim gostilničarkam, kmeticam, da se izpopolnijo na gospodinskem področju in bodo dorasle tujskoprometnim zahtevam naše krasne domovine. Knjiga obsega nad 550 strani, nad 1000 receptov, navodila o serviranju, sestavi obedov itd. Opremljena je z naslovno sliko in stane skupno s priporočeno poštnino 100 Din v platno vezana in 90 Din broširana. Kot priporočilo knjigi omenjamo, da je bilo prodanih v kratkem času samo v Ljubljani nad tisoč knjig. — Naročila sprejema Belomodra knjižnica, Ljubljana, Prečna ul. 2.

Golša, nabrekel vrat

je obolenje ščitne žleze, ki se mora pravočasno zdraviti, ker se sicer delovanje tega važnega organa v svoji funkciji kot zaščita proti strupom vse preveč preprečuje, zaradi česar lahko nastopijo neprijetni, a čisto tudi nevarni pojavi.

Zdravniška znanost je dognala, da so soli, ki vsebujejo jod, pri raznih oblikah golše izredno učinkovite. Številni bolniki so ugotovili z uporabo našega zelo preprostega

domačega zdravljenja s pitjem nagel, povoljni, povsem neškodljiv vpliv na bolezen.

Vsakdo, ki je bolan na golši, ima nabrekel vrat, otečene žleze, naj zahteva našo knjižico, ki jo vsakomur

POPOLNOMA BREZPLAČNO pošljemo. Zadostuje dopisnica. Poštno zbiralno mesto:

Ernst Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. P-115. 5092

* **Sprejem gojenk v kmetijsko gospodinjstvo šolo v Marjanišču v Ljubljani.** Dne 1. novembra se začne tečaj kmetijske gospodinjstvene šole, ki bo trajal 10 mesecev. Sprejete gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom šolskih sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem posloplju

Sven Elvestad:

Skrivnost sivih rokavic

2 Kriminalni roman.

»Kakšni so bili ljudje, ki so ga hoteli tistega dne obiskati?«

Gospa Jonsenova je vprašujoče pogledala detektiva.

»Ne vem,« je odgovorila oklevaje.

Krag se je smehljaj.

»Nikar se ne bojte,« je rekel. »Lahko vam povem, da vemo na policiji o agentu Jaervenu več kakor vi, čeprav stanuje že dve leti pri vas.«

»Ni moja navada, vmešavati se v zadeve drugih ljudi,« je odgovorila odmikajoče se vdova.

»Seveda, seveda, torej kakšni ljudje so bili, ki so obiskali starega gospoda?«

»Mislim, da so bili ljudje, ki so si hoteli izposoditi denar.«

»Gotovo,« je odgovoril detektiv, »že davno smo si na jasnem, da izposoja agent Jaerven denar na obresti. To je čisto v redu. Samo je reč takšna, da možak pobira previsoke obresti. Prav zaradi tega ga pri nas poznamo, kar si lahko mislite.«

»Da, da, tudi jaz sem že mislila, da ne bo vse čisto prav,« je odgovorila vdova.

»Lepo! Torej ne veste, zakaj oni četrtki ni pustil strank v svojo sobo?«

»Ne, tega ne vem. Slišala sem samo, da so bili ljudje zgoraj in da so trkali na vrata. Ker nisem odprla, so spet šli. Mislili so pač, da ga ni doma. Bil je res tudi čisto tih, dokler

so stali zunaj — tudi to sem opazila. Potem pa se nisem več brigala za njegove stranke, ker sem že navajena, da prihajajo in odhajajo. Samo ena izmed njih se mi je zdela čudna. Bil je velik, močan mož srednje starosti v rjavi obleki. Potrkal je glasneje kakor drugi in je močno stresel kljuko. Ker ni nihče odprl, se je razburil in je zmerjal starega gospoda. Preden je šel, je močno brcnil v vrata. Ob pol petnajstih sem navadno šla gledat k agentu in ga vprašat, ali ima kakšna naročila zame. Tistega dne pa niti meni ni odprl in tudi mi ni odgovarjal na vprašanja. Vse popoldne je ostal doma in šele ob pol dvajsetih je šel, kakor sem že rekla. Od tistega časa ga nisem več videla in ničesar slišala o njem. Za šest dni mi je dolžan najemnino, dasi je doslej zmerom točno plačeval. Skoro sem prepričana, da se mu je nekaj pripetilo...«

»Kaj se mu je po vaši sodbi zgodilo?«

»Ne vem. Če mislim zdajle nazaj, se mi tudi zdi, da je bil zadnje dni prav čuden.«

»Tako?«

»Morda si je vzel življenje.«

Skoro neopazen nasmešek je spreletel Kragov obraz.

»Tega bi ne prisodil Jaervenu,« je rekel Krag. »Že več let pazim nanj. Nima sorodnikov, ne prijateljev, a je zelo bogat. Kolikor vem, še ni pri svojih poslih utrpel nikakih izgub. Zato se mi ne zdi verjetno, da bi... no, bomo že videli...«

Gospa Jonsenova se je pripravila, da bi šla.

Krag pa jo je zadržal.

»Še nekaj!« je rekel. »Ali je Jaerven dobival mnogo pisem?«

»Da, skoro vsako jutro mu jih je prinesel pismonoša večje število. Tudi tisti četrtki, ko je izginil, je dobil pisma. Od tistega časa je pismonoša oddajal vso pošto zanj meni spodaj v trgovini.«

»Dobro, hvala. Zadevo bom še natančneje preiskal. Zlasti je potrebno, da si nekoliko ogledam Jaervenovo stanovanje. Seveda morate v njem pustiti vse neizpremenjeno in nedotaknjeno.«

Debela vdova je šla in Asbjörn Krag je ostal s šefom sam.

»Kaj mislite?« je vprašal ta.

»Še ničesar ne mislim,« je odgovoril Krag. »Jasno je, da ni nekaj v redu. Čisto izključeno je, da bi Jaerven prostovoljno zamenjal svoje dobičkonosne posle. Ne samomor verjamem še manj.«

Šef se je zelo zresnil. Vstal je in stopil nekajkrat po sobi.

»Agent Jaerven je bil oderuh,« je nadaljeval Krag. »Ne pozabimo tega.«

»Da,« je odgovoril šef, »a doslej mu ni bilo mogoče priti do živega.«

»Vendar vem, da je bil brezsrčen oderuh. Eden izmed najnevarnejših. Eden izmed tistih, ki so se bavili s prekupčevanjem z najrazličnejšimi vrednotami...«

Šef je zdajci obstal in pogledal Kraga.

»Kaj hočete reči s tem?« je vprašal.

»Mislim,« je odgovoril detektiv in naglasil vsako besedo, »da je mož Jaervenove vrste zmerom v nevarnosti za življenje.«

poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani. Pouk obsega verouk, vzgojeslovje, računstvo, knjigovodstvo in kmetijsko gospodarstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo, živinorejo in živinozdravstvo, zdravoslovje, poljedelstvo in kmetijsko kemijo. Gojenke se praktično vežbajo v kuhanju, ročnem in strojnem šivanju, krojnem risanju, pranju, likanju, v mlekarkstvu in sirarstvu, v vrtnarstvu. Vadijo se tudi v ravnanju z bolniki in bolno živino. Popolna oskrbnina znaša mesečno 500 Din. Del oskrbnine lahko poravnajo starši tudi v živilih. Manj imovitim gojenkam bo zavod mesečno po možnosti znižal. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj obleko, perilo, obutev, potrebno za delavnik in praznik. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, štiri brisače, štiri serviete, ki so lahko tudi iz domačega platna. Dekleta, ki hočejo stopiti v gospodinjstvo šolo, morajo imeti dovršeno 16. leto, predložiti zadnja šolska izpričevala, predložiti zdravniška izpričevala, navesti, kakšnega stanu so starši in kakšen je njih dosedanji poklic, predložiti obvezna pisma staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja, zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, in da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastnoročno spisane, nekolikovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo na **vodstvo gospodinske šole Marijanišča v Ljubljani** vsaj do 30. t. m.

* **Dve smrtni žrtvi nesreč v Celju.** 43-letni obratovodja Fran Naroglav iz Straže pri Rogatcu in 16-letni dijak Emil Martun iz Retja pri Trbovljah sta se zaletela na železniški progi med Rogatcem in Slatino z motornim kolesom v vlak ter se hudo poškodovala. Naroglav je dobil tudi hud pretres možganov in je v celjski bolnišnici umrl. — Pred dnevi se je ponesrečil 53-letni posestnik Fran Ribič iz okolice Šmarja pri Jelšah. Ko je bil zaposlen pri slamoreznici, mu je iz stroja priletel v trebuh kos železa. Pripeljali so ga

v celjsko bolnišnico, kjer se je poškodbam pridružila še pljučnica, zaradi česar je Ribič izdihnil.

* **Smrtna nesreča pri igri.** V Sinovici v kočevskem srezu so otroci pri svoji igri prišli na misel, da bi postavili mlaje. Priskrbeli so si večji hlod in ga hoteli zasaditi v zemljo. Ko so drog že na pol postavili, so otroci izgubili oblast nad hlodom, ki je priletel na glavo 12-letnemu Ivanu Maroltu. Dečka so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je umrl.

* **Mrtva z zdrobljeno lobanjo** je obležala pod naloženim vozom dekla Alojzija Ungelova v Zgornjem Jakobskem dolu.

* **Trije požari.** V Račah je pogorela do tal hiša posestnice Pavle Kmetičeve. V Zgornji Polskavi je upepelil ogenj posestniku Ivanu Peternelu kozolec, posestniku Martinu Korenjaku pri Sv. Barbari nad Mariborom pa skedenj z vsemi pridelki.

* **Poškodba s smrtnim izidom.** V ptujsko bolnišnico so pripeljali hudo poškodovano 33-letno posestnico Brodnjakovo Marijo iz Dravinjskega vrha, ki jo je na paši brcnila kobila v trebuh. Nesrečnica je umrla.

* **Nevaren požar.** Ne davno zgodaj zjutraj je nastal ogenj v hiši nedoletnih otrok Marije, Franca in Maksa Skribe v Stražgojncih. V hiši je stanoval najemnik trgovec Kopusar Karel. Prva je opazila ogenj služkinja Neža, ki je zbudila domače in poklicala sosedo. Kopusarju je zgorelo vse blago. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Šikol. Ogenj je nastal zaradi slabega dimnika, ob katerem se je vnel tram.

* **Nesreča s splašenim konjem.** V ljubljansko bolnišnico so pripeljali posestnika Ivana Kraljiča iz Kremenče vasi, ki se mu je na vožnji splašil konj. Kraljič je padel z zapravljučka tako nesrečno na občestni kamen, da si je razbil lobanjo.

* **Požar v Vodica.** V eni izmed zadnjih noči je zločinska roka zažgala gospodarsko poslopje posestnika in gostilničarja Janeza Gubanca. Kljub temu, da so si štiri gasilska

društva z motornimi brizgalnimi prizadevala ogenj pogasiti, je vse pogorelo do tal. Gašenje je zelo oviralo pomanjkanje vode. V zadnjem času so požari okrog Vodice na dnevnem redu. Nedavno je gorelo v Trbovljah, kjer je pogorela trgovina z mešanim blagom. Malo pozneje je bil požar v Voklem. Povsod gre za požig.

* **Samomor narednika.** Pred dnevi so pripeljali v ljubljansko vojaško bolnišnico mrtvega 28-letnega narednika Edvarda Dolterja iz Metlike. Dolter je bil še nedavno v službi v vojaški bolnišnici, odkoder je bil premeščen v Osijek. Usodnega dne je naenkrat prišel v Ljubljano in obiskal je znanca, ki jim je pravil, da prihaja po važnih opravkih. Potem se je poslovil od njih in s prijatelji popival vso noč. Naposled so se z avtom odpeljali pred neko kavarno in ta čas, ko so stopili njegovi tovariši v kavarno, se je Dolter zunaj ustrelil. Kaj ga je poginilo v smrt, ni znano.

* **Požar na Videžu.** Huda nesreča je zadela nedavno ponoči kmeta Korošca, po domače Irglna. Zgorelo mu je namreč vse letošnje žito. Rešiti niso mogli ničesar. Upamo, da pride zločinski požigalec čimpreje v roke pravice.

* **Viničarija je zgorela v Hrastovcu** trgovcu Francu Kavčiču. Na senu pod streho je spal v usodni noči neki Topolovec, ki se je komaj v zadnjem trenutku rešil.

* **Požar.** Nedavno je popoldanski mariborski vlak užgal z iskro travnik v bližini meje pri Prevaljah. Kmalu nato pa je nastal požar pri posestniku p. d. Podvopu na Holmcu. Zanetili so ga otroci. Skedej je zgorel do tal.

* **Iskra je povzročila požar.** Po Murskem polju mlatijo zdaj z mlatilnimi stroji, ki jih vozijo od hiše do hiše. Mlatilnice gonijo parni stroji in se je že večkrat pripetilo, da so male neprevidnosti povzročile požarno nesrečo. Večja taka nesreča se je te dni pripetila v Račencih pri posestniku Rožmanu, po domače Šalattjeku. Iskra iz dimnika parnega stroja je

Hišna preiskava.

Uro po prijavi skrivnostne zadeve na policijo je bil Asbjörn Krag že na delu.

Najprej je obiskal banko, v kateri je imel Jaerven, kakor mu je bilo znano, shranjene svoje vrednote in denar. Razgovarjal se je med štirimi očmi z bančnim ravnateljem, ki mu je potrdil njegovo mnenje glede ugodnega gospodarskega položaja agenta Jaervena. Ta je imel precejšnje premoženje in vse njegove vrednote so bile prvovrstne. Nekaj mnenic je bilo že dospelo, ena pred šestimi, druga pred semimi dnevi, toda banka se ni razburjala, ker je bila od gospe Jonsenove obveščena, da je Jaerven odpotoval.

Krag je vprašal:

»Ali se vam ne zdi čudno, gospod ravnatelj, da Jaerven tako dolgo zanemarja svoje posle, ne da bi dal komu niti najmanjša navodila?«

Bančni ravnatelj je odgovoril zelo previdno, da se je tudi že sam čudil, zakaj Jaervena tako dolgo ni nazaj.

»Ali je bil Jaerven v četrtek tu v banki?« je vprašal Krag.

Dobil je odgovor, da prihaja agent zelo pogosto v banko zaradi najrazličnejših poslov. Ali je prišel tudi v četrtek, tega zanesljivo ne more reči. Iz knjig se je potem ugotovilo, da je bil Jaerven v sredo v banki, ne pa v četrtek. Glavni blagajnik se je z vso zanesljivostjo spominjal, da Jaervena od srede enajstega tega meseca dopoldne ni več videl. Tedaj je bil agent vplačal na svoj konto 5000 kron (norveških). Blagajnik je bil takrat do-

bil vtisk, da Jaerven ne zadržuje rad večjih vsot gotovine doma.

Naposled je izjavil ravnatelj, da je Jaerven svoje posle z banko opravljal zmerom zelo pošteno. Opazil da je, da razpolaga z velikimi vsotami in da je bil često zapleten v velike kupčije. Banka pa da se ni zanimala, kakšne so bile te kupčije.

To je bilo vse, kar je mogel Krag dognati v banki. Ni bilo mnogo, toda detektiv si je skrbno zapisal vsako najmanjšo reč.

Po svojem obisku v banki se je peljal naravnost v ulico, kjer je Jaerven stanoval.

Najprej je stopil v trgovino vdove Jonsonove in jo poprosil, naj ga povede v prvo nadstropje. Vdova je bila takoj pripravljena in je spremljala Kraga v Jaervenovo stanovanje.

Medtem je bil detektiv že opazil nekatere zanimive reči. Ugotovil je, da je gospa Jonsonova vsakogar, ki je stopil v Jaervenovo stanovanje ali pa ga zapustil, lahko videla iz svoje sobe.

Zdaj je štel stopnice in ugotovil z velikim zadoščenjem, da stoji pred hišo cestna svetilka. Luč te cestne svetilke mora zvečer svetiti naravnost v Jaervenovo spalnico.

Detektiv in njegova spremljevalka sta pregledala najprej kuhinjo. V njej so stali lonci, skledice in skodelice v velikem neredu. Videlo se je na prvi pogled, da kuhinjsko orodje že dolgo časa ni bilo rabljeno.

Iz precej prostorne kuhinje je držalo dvoje stranskih vrat v obe stanovanji. Vrata v desno stanovanje so bila odprta. Tam je imela vdova svoje skladišče. Stanovanje agenta

Jaervena pa je bilo na levi strani in ni imelo drugega vhoda kakor skozi kuhinjo.

Detektiv je z lahno grozo pomislil na tega bogatega moža, ki se je odrekal vsemu življenjskemu veselju, da bi nagrabil čim več denarja, in katerega edino veselje je bilo, neprestano množiti svoje bogastvo.

Stresel je krepko vrata in potrkal na hrastove deske. Trkal je čedalje močneje. Potem je prisluhnil. A nihče se ni oglasil.

Detektiv je stopil k oknu in ga odprl. Gledalo je na cesto. Videl je mimoidoče ljudi. Cesta je imela izrazit predmestni značaj. Krag je na svojo policijsko piščalko nekajkrat krepko zapiskal in takoj sta prihitela k hiši dva stražnika in gledala presenečena okrog sebe, dokler nista opazila detektiva, ki je slonel na oknu in jima migal.

»Pridita za trenutek gor!« je rekel.

Minuto pozneje sta bila stražnika na licu mesta. Bila sta močna, velika moža. Pozdravila sta Kraga s spoštljivostjo, ki je pričala, kakšen ugled je užival detektiv pri policiji.

»Samo tale vrata bomo odprli,« je rekel Krag in pokazal na vhod v Jaervenovo stanovanje.

Najprej so poizkusili vse ključe, ki so jih imeli s seboj. Noben ni bil primeren. Agent je v svoji nezaupljivosti očitno dal napraviti izrezo močno in zanesljivo ključavnico.

»Ne bo šlo drugače, kakor da bomo morali vlomiti vrata,« je dejal eden izmed stražnikov in se je uprl s širokim hrbtom v vrata.

Detektiv je prikimal.

»Storite tako,« je rekel, »a hitro.«

padla na zloženo snopje in nastal je ogenj, ki je poleg pripravljenega žita uničil do tal tudi lepo gospodarsko poslopje. Mlatičem, ki so izkušali zadušiti ogenj, so prihiteli na pomoč poleg domačih tudi okoliški gasilci, tako da je bilo kmalu zbrano članstvo 10 gasilskih čet. Tudi iz avstrijske Radgone so prihiteli gasilci z veliko motorko. Zgoreli so tudi hlevi. Tri opečene svinje so morali takoj zaklati, ena pa je zgorela. Ostalo živino so rešili. Ogenj je uničil tudi mlatilnico.

* **Požar v Račkem vrhu.** Pred dnevi zarna je nastal ogenj v viničariji Kocbeka Andreja v Račkem vrhu pri Radencih. Ko se je žena prebudila in poklicala še moža, je bila že vsa hiša v plamenih. Ogenj je bil skoro gotovo podtaknjen. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Kapele in Radencev in obranili sosedne hiše. Gospodar viničarije je Gregor Švedov iz Hrastja-Mote, ki se je kot ruski ujetnik po vojni stalno naselil v kraju.

* **Prisvojena dediščina.** Že nad tri leta traja pravda za veliko dediščino po davkarjevi vdovi Frančiški Mošnerjevi, ki je l. 1932. umrla v Šmartnem pri Litiji. Mošnerjeva, ki je bila zaradi slaboumnosti pod sodno kuratelo, je zapustila več hranilnih knjižic v vrednosti okoli 50.000 Din, precej zlatnine in drugih reči. Umrla je brez oporoke. Kot dediči so se priglasili nečaki in nečakinje. Nekaj mesecev pred smrtjo je Mošnerjevi stregla daljna sorodnica Alojzija, ki je bila pozneje od ljubljanskega trgovca Planinška ovađena državnemu tožilstvu, da si je skrivaj prilastila iz zapuščine več hranilnih knjižic, zlatnino in drugo. Ljubljanski policiji pa se je pozneje posrečilo dobiti vsó odnešeno zlatnino in hranilne knjižice. Pred kazenskim sodnikom-podincem v Ljubljani je bila obtoženka obsodena na osem mesecev zapore.

* **Velika tatvina denarja.** Na Ožbaltovem sejmu v Ptujju so poizkusili žeparji srečo, vendar je bilo oko postave na straži. Še preden se je posrečilo enemu izmed njih odnesti plen, je padel v roke pravice. Hujša nesreča pa je zadela ptujskega vrvarja Janeza Stroh-

Obema stražnikoma se je kmalu posrečilo streti vrata.

Asbjörn Krag je stopil prvi v sobo. Vdova se je plašno držala v ozadju, kakor bi se bila bala, da bo videla nekaj groznega. Stražnika sta obstala pri vratih in čakala.

Krag je začel gledati po sobi. Ob oknu je stala miza, za katero je Jaerven navadno opravljal svoja pisanja. Na mizi je stal črninik, iz katerega je gledal peresnik. Dalje je našel na mizi krožnik z nekaj kosji kruha, več pol papirja in modro vezano knjižico. To je bilo vse. Krag je listal po knjigi, a ni našel ničesar zanimivega v njej.

Vdova je stala še vedno pri vratih in poleg nje oba stražnika.

»Jaervenova spalnica je tam?« je vprašal Krag, medtem ko je pokazal na zaprta vrata na desnici.

Gospa Jonsenova je prikimala.

»Oprite!« je zapovedal Krag.

Vdova je šla oklevaje k vratom v spalnico; videlo se je, kakor bi bila pričakovala tam notri nekaj strašnega, in se ni mogla takoj odločiti, da bi izvršila Kragovo zahtevo. Naposled je vendar odprla vrata; storila je to počasi in previdno in je potem plašno odskočila.

»Ali se morda bojite, da boste našli odurohuvo truplo?« je vprašal Krag in hitro pogledal Jonsenovo.

Vdova ni odgovorila, temveč se je umaknila še dalje nazaj.

Krag je stopil s hitrimi koraki v malo spalnico. Najprej je odprl okno, da je planil svež zrak v sobo, potem pa je začel preiskovati

posamezne predmete po sobi. V enem izmed kotov je stala močna stara železna blagajna. Bila je seveda zaklenjena. Če je detektiv spravljal dejstvo, da je bil Jaerven izginil, v zvezo z drznim vlomom, je bil zdaj temeljito razočaran. Blagajna ni imela niti najmanjšega znaka, da jo je bil kdo odprl, zakaj ključavnica in železni zapah sta bila v najlepšem redu.

Sploh Krag ni dobil vtiska, da bi bil Jaerven v naglici zapustil stanovanje, čeprav soba ni kazala na to, da se je bil stanovalec pripravljval na daljšo odsotnost.

Detektiv si je moral s težkim vzdihom priznati, da ni našel v stanovanju ničesar, kar bi ga dovedlo bliže k rešitvi uganke. V tem trenutku niti ni smel odpreti blagajne, saj ni vedel, ali je bil oderuh mrtev ali še živ.

V spalnici sta stali razen blagajne postelja in zelo stara omara. Krag je hotel odpreti predale, toda vsi so bili zaklenjeni.

Ko se je mučil okrog predalov, je odkril na tleh pod omaro kuverto. Kazalo je, da je bila iz omare padla na tla in da jo je potem nekdo z nogo potisnil pod omaro. Krag jo je pobral. Naslovljena je bila na agenta Jaervenova. Poštni žig je bil z dne enajstega — torej od dneva pred tem, ko je bil Jaerven izginil, si je mislil Krag. Z zanimanjem je kuverto natančneje preiskal. V njej je bil popisan papir. Detektiv ga je razgrnil in bral:

»Kristiania, enajstega aprila.

Pričakujem Vas nocoj v 'Peklu'. Prinesite s seboj tisto 'majhno modro reč'. Pismo je bilo brez podpisa.

Ponos

perice in gospodinje je lepo,
belo perilo, ki ga dá le

Riviera - terpentinovo milo

Zahtevajte ga povsod!

Krag ga je vtaknil v žep, da ga bo morda pozneje še natančneje pregledal.

Ko se je bil prepričal, da v sobi ni ničesar več zanimivega, je zapustil stanovanje v spremstvu vdove in obeh stražnikov. Poprosil je enega izmed njih, da vlomljena vrata toliko popravi, da ne bo mogla priti v stanovanje kakšna nepoklicana oseba.

Ko se je detektiv poslavljval od gospe Jonsenove, jo je vprašal:

»Ali se spominjate, kako je bil Jaerven oblečen, ko ste ga zadnjič videli?«

»Dobro se spominjam.« je odgovorila gospa Jonsenova. »Imel je na sebi debelo, rjav sukno, ki jo je nosil pozimi in poleti, in svoj širokokrajni siv klobuk. Ta je bil že tako star, da so mu kraji viseli preko ušes.«

Detektiv je premišljal.

»Jaerven je izginil v četrtek dvanaajstega,« je mrmral. »In danes štejemo dvaindvajsetega. V tem času so bili trije deževni dnevi, sedemnajstega, osemnajstega in devetnajstega. Agent nikakor ne more biti v mestu, zakaj potem bi bil gotovo prišel enkrat domov ali pa bi bil vsaj poslal kakšnega človeka po svoj dežnik in plašč, ki sta še oba v njegovih sobi... In njegovi posli, njegove dospelo menice,« je nadaljeval Krag v svojem razmišljanju. »Ne morem si misliti, da je svoje kupčijske posle nalašč zanemaril...«

»Ali mislite, da se bo še vrnil?« je vprašala vdova.

»Ne,« je odgovoril detektiv. »Tega ne verjamem.«

Nato je detektiv odšel.

(Dalje prih.)

majerja. V njegovo trgovino je prišlo več kupcev. G. Strohmajer je bil zelo zaposlen in se je neznan tat splazil v sosedno sobo, kjer je ukradel sedem tisočakov. Za tatom ni sledu.

* **Neroden napad.** Nedavno pozno zvečer se je primeril v Javorjah obsodbe vreden napad. Tam je večji oddelek obmejne čete, ki mu oddelek drugih vojakov privaža vse potrebne reči. In ti vojaki ostajajo tudi po več dni v kraju in prenočujejo na krmu. — Usodni večer so bili sredi spanja napadeni s kamenjem in eden izmed njih je bil celo ranjen na nogi. Vojaki so hitro skočili pokoncu, se postavili v bran in so štiri fante obdržali pri sebi. Še ponoči je bilo o napadu obveščeno orožništvo v Poljanah, ki je prijelo devet osumljencev in jih izročilo sodišču v Škofji Loki. Prepričani smo, da se je vse obsodbe vredni dogodek pripetel le iz gole obljestnosti vinjenih fantov. Ljudje v hribih so preveč vdani žganju. V taki nepremišljeni obljestnosti se potem znesejo nad komurkoli. Včasih so imeli piko na orožnike, tokrat so metali kamenje na vojake. Upajmo, da jih bo pokora iztreznila.

* **Nalivi, strela, toča in vihar.** V soboto popoldne se je vlila nad Ljubljano huda ploha, da so bile ulice v nekaj minutah pod vodo. V okolici v smeri proti Dolenjski je padala tudi toča, ki je napravila veliko škodo. Razen tega je divjal vihar, ki je podrł mnogo dreva. Vihar je storil zlasti veliko škodo posestniku Knezu na Rudniku, ker mu je porušil kozolec in deset starih sadnih dreves. Poškodoval mu je tudi hišo. V Šmarju je vihar strl dva kozolca. V škocijski kotlini je bil pravcat sodni dan. Med neurjem je udarjala strela in zažgala kozolec trgovca in posestnika Ivana Lovšeta v Škocijanu in kozolec-dvojnik posestnika Taborskega v Zalogu pri Škocijanu. Gasilci so ogenj omejili. Toče v škocijski kotlini ni bilo. Hudi nalivi, ponekod s točo in viharjem, so bili tudi v nekaterih drugih krajih.

* **Kravja dekla je osleparila zdravnika.** Pred štirimi tedni je prišla v bolnišnico v Korneuburgu v Avstriji neka ženska, ki se je predstavila za grofico Kottke-Vrhnjak von Mellendorf. Bila je bolna na ledvicah in se je dala operirati. Ko pa se ji je začelo zdravje boljšati, so jo zdravniki povprašali, kako bo kaj s plačilom. Lažna grofica je odgovorila: »Nič denarja nimam, dajte mi tajnika, da mu zdikiram nekaj pisem.« Grofica je dobila tajnika in nato zdikirala eno pismo podružnici neke banke v Leobnu, drugo neki lesni trgovini in trgovini z živino in tretje sestri, prednici zavoda; v tem pismu poklanja njenemu redu posestvo 300 oralo v Leobnu. Grofica se je še dogovorila z bolnišnico, naj kar sama prevzame denar od leobenske banke. Nato je lepo šla iz bolnišnice zdrava in zadovoljna. Čez nekaj dni pa je prišlo iz Leobna nazaj pismo, da tam ni nobene take banke. Seveda so zdravniki takoj spoznali, da so se dali preslepiti od prebrisane sleparke. Pozneje so dognali, da je bila to navadna kravja dekla Ana Vrhnjakova s Koroškega, ki je napravila že več takih pustolovščin. Ženska je nepismena in se ne zna niti podpisati, zna pa spretno narekovati poslovna pisma.

* **Po štirih letih je dobil ukradeno uro nazaj.** Nedavno se je v neki gostilni v Ivančni gorici oglašil Hočevar Anton, posestnik iz Dobropolj. Kar pogrelo ga je, ko je zagledal pri gostilničarju zlato verižico in obeske, povsem slične onim, ki so mu bili pred štirimi leti ukradeni z zlato uro vred seveda. Ko mu je gostilničar na željo pokazal še uro, bi gost skoro ne verjel svojim očem. Bila je res njegova zlata ura. Gostilničar jo je namreč

tedaj kupil od nekega neznanega gosta in odšel zanj lepe denarce. Gostilničar je moral zdaj izročiti uro lastniku.

* **Nepridiprav prijet.** Nedavno je policijski stražnik na Marijinem trgu v Ljubljani ustavil 21-letnega vlomilca Gustava Krkleca s Huma ob Sotli, ki je nedavno pri prevozu s policijske uprave na sodišče ušel iz policijskega avtobusa. Krklec je osumljen roparskega napada na dve mladi ženski na Rožniku.

* **Vlom v Poševo in Kneserjevo trgovino v Mariboru se razjasnjuje.** V Koprivnici so aretirali tri sumljivce, ki so jih privedli v Maribor, kjer so jih zaslišali. So to neki Ferdinand Brkupac, Filip in Rihard Kropelj. — Vlom sta v smislu Brkupčevega priznanja izvršila Brkupac in Filip, medtem ko ju je Rihard čakal v Dupleku, odkoder so jo vsi trije mahnilo preko Ptuja in Krapine v Koprivnico, kjer so jih iztaknili in zaprli.

* **Cigan je cigan.** Od Sv. Jakoba ob Savi se je vozilo v četrtek proti večeru več ciganov proti Šmartnemu ob Savi, kjer so se nameravali ustaviti. Pozno ponoči pa so jih srečali na cesti orožniki, ki so cigansko tolpo ustavili. Zahtevali so od moških listine, v tistem trenutku so pa vsi štirje moški poskakali z voza in jo ubrali v beg. V naglici so moški sunili z voza tudi ciganko Rozo Nikoličevno, ki je padla kraj voza na tla in obležala. Orožniki so odredili, da se ciganko naložijo na voz, nato pa se je karavana začela pomikati dalje proti Ljubljani. Cigani so se ognili središča mesta in krenili čez polje proti Šiški. Tamkaj so prišli nazaj k vozovni tudi pred orožniki pobegli moški in je vsa ciganska tolpa prijavila na šišenski stražnici, da vozijo s seboj mrtvo ciganko. Cigani so na stražnici zgovorno pripovedovali, da so jih orožniki v Šmartnem pretekli in Nikoličevno tako rekoč ubili. Policija je odredila, da so prepeljali mrtvo Rozo Nikoličevno v mrtvašnico v Dravljah. V petek popoldne je policijski zdravnik dr. Lažar raztelesil truplo Nikoličevno. Raztelesenje je pokazalo, da si je Nikoličeva pri padcu z voza, ki so ga povzročili pobegli cigan, zlomila v vratu vretence. Na truplu ni bilo nikakih drugih poškodb, kar dokazuje, da so si cigani izmislili, da so jih orožniki pretepali.

* **Na sejmišču so ga okradli.** Te dni je nekdo izmaknil posestniku Martinu Jezovšku z Roginske gorce pri Pristavi na celjskem sejmišču ob Voglajni iz žepa listnico z devetimi stotaki. Neki osumljenec je bil aretiran.

* **Denar je hotel delati.** Orožnikom v Višnji gori je prišlo na ušesa, da v Žalni v neki hiši ni vse v redu. Napotili so se tja in preiskali hišo družine Drobničeve. V hiši sta prebivala samo 65-letna mati in njen 19-letni sin Stanko, uslužben kot pekovski pomočnik na Grosupljem. Orožniki so našli v hiši priprave, ki kažejo, da je Stanko hotel ponarejati kovance po 10 in 20 Din. Orožniki so mater in sina aretirali.

* **Požigi s svečami.** Orožniki v Juršincih so izsledili požigalca, nekega delavca iz Slavščine in ga aretirali. Osumljen je, da je podtaknil ogenj pri posestniku Pabrcu Matiji v Smolincih, kjer je zgorela vsa domačija. Požigalec je zažgal poslopje na ta način, da je vtaknil gorečo svečo v slamo. Na isti način je poizkusil zažgati poslopje posestnika Rajšpa Franca v Slavščini. Kakor se je ugotovilo, je bil požigalec naščuvan k požarom od nekega posestnika, ki se je hotel maščevati.

* **Otročiček je padel v živo apno.** Pri Lotričevih v Zgornji Šiški so gasili apno. Zdjci pa se je 20 mesecev stari sinček Janezek kljub materini pazljivosti pognal proti jami,

kjer mu je spodrsnilo, da je padel naravnost v jamo. Prestrašeni so odrasli nemudno pognali otroka iz apna. Janez je bil že ves opečen. Poklicani zdravnik dr. Meršol je odredil prevoz v bolnišnico, kjer pa je otročiček kmalu umrl.

* **Z dletom v treh.** V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 53-letnega posestnika Janeza Perneta iz Malega Ločnika pri Velikih Laščah, ki je doma z dletom obdeloval kos kamna. Pri delu mu je dleto spodletelo, da se je sunil z ostrino v spodnji del telesa. Nastopila je močna krvavitev. Poškodovane je v bolnišnici umrl.

* **Iz sodnih zaporov je pobegnil.** Ljubljčan Rudolf Torkar je bil lani obsojen zaradi sleparstev na dve leti robije. Zadnje mesece je bil v ljubljanskih zaporih in je bil dodeljen v delavnico za metle. Nedavno je izrabil ugodno priliko in pobegnil.

* **Za uboj dve leti in 15 dni ječe.** Te dni se je pred malim senatom v Ljubljani zagovarjal zaradi uboja starejši mladoletnik 20 letni France Kogoj z Broda v občini Gorenjem Logacu, da je v noči na 30. junija s kolom udaril v Kalcih Matevža Menarta z Grčarevskega vrha po hrbtu s takšno silo, da se je temu pretrgala v jetrih velika žila odvodnica in je Menart zaradi udarca in zaradi notranje izkrvavitve po poldrug uri umrl. Prizadejal pa je Kogoj več poškodb tudi Janezu Poženelu in Jakobu Leskovcu. Sodišče je obsodilo Franceta Kogojja na dve leti in 15 dni zapore ter na povračilo kazenskih stroškov.

* **Ne Omerza, marveč Gregorin.** V Kamniku se je oglašil pri nekem zid. mojstru čedno oblečen možak, baje podoben Omerzi. Prišel je vprašat mojstra, ali mu hoče nekje na Rakovniku pri Kamniku sezidati hišo. Obenem pa je prosil mojstra, naj mu posodi kolo. Ko je tujec spoznal, da mu ne zaupajo, se je hitro odpravil. Po Kamniku se je razširila govorica, da to ni bil nihče drugi kakor Omerza. Orožniki so kmalu dognali, da je bil neznanec nepridiprav Gregorin iz Ihana, ki je premeten slepar in ga že dolgo iščejo zaradi neštetihih grehov. Tako je pretekli teden prišel v Godič k nekemu posestniku, ki zida hišo, in se mu je predstavil za pečarja. Ponudil se mu je pod izredno ugodnimi pogoji in je gospodarja s svojo zgovornostjo čisto premotil. Prosil ga je, naj mu posodi kolo, da se bo zaradi peči popeljal do Kamnika in se nato takoj vrnil. Kmet mu je ustregel in Gregorin ni bilo več nazaj.

* **Smrtna nesreča v Logarski dolini.** Te dni se je dogodila v Logarski dolini huda nesreča. Ko je pripeljal celjski mestni avtobus do končne postaje pri hotelu Plesniku v Logarski dolini in so potniki izstopili, je dal šofer signal s trobilom in začel počasi voziti nazaj. Tedaj pa se je nenadoma pojavila za avtobusom 67-letna zasebnica ga. Regina Vinicka iz Zagreba, tašča dr. Hoffmana iz Zagreba. Gospa je stopala za vozom v smeri vožnje in očitno ni opazila avtobusa, pa tudi šofer je ni mogel videti. Avtobus je podrł gospo na tla. Kolesa so šla čez njo. Ljudje so takoj priskočili na pomoč in izvlekli gospo izpod avtobusa, nekaj minut pozneje pa je ponesrečenka izdihnila. Priče dogodka so izpovedale, da ne zadene šoferja nikaka krivda.

* **Cel vlak je zletel v zrak.** Dne 9. t. m. se je pripetila v bližini postaje Temesa v Rumuniji strašna nesreča. Neki potniški vlak je zavozil v tovorni vlak ki ga je sestavljalo 32 vagonov-cistern, polnih petroleja. Zaradi sifnega sunka se je razpočil eden izmed vagonov, nato pa so v kratkih presledkih sledile nadaljnje eksplozije, dokler niso zleteli v

zrak vsi vagoni tovornega vlaka. Strojvodja potniškega vlaka je bil toliko prisoben, da je svoj vlak ustavil in pričel z vso naglico voziti nazaj. Tako so bili rešeni vsi potniki. Zaradi eksplozije v petrolejskem vaku se je dvigal goreči petrolej v zrak in padal na posamezne okoliške hiše, da so hkrati na več krajih nastali veliki požari. Kmalu je bil ves kraj podoben morju plamenov. Med prebivalci in železniškimi nameščenci na postaji je nastala strašna zmeda in so vsi pobegnili v gore. Požar je zahteval tudi več človeških žrtev.

* **Mrtvega je nekdo oropal.** Poročali smo zadnjič o smrti zavarovalnega agenta Križana Franca iz Hajdine, ki so ga našli ustreljenega pri hajdinskem pokopališču. Sodna komisija je sicer ugotovila, da gre za samomor, vendar pa je nekdo moral mrliča izropati, ker so ga našli mrtvega z obrnjenimi žepi, razmetanimi papirji in brez samokresa.

* **15 let.** Poročeni 39-letni Janez Junger, mali posestnik z Rodnega vrha, je bil pred mariborskimi sodniki obsojen na 15 let robije, ker je zaklal svojo sosedo Lizo Hostnikovo, s katero je imel dva nezakonska otroka.

* **Ne roparski umor, nego samomor.** Mladi tihotapec Lojze Bombač, ki so ga našli ustreljenega pri Rakeku, je po ugotovitvi uradne komisije izvršil samomor. Govorice o roparskem umoru so izmišljene.

* **Pokojnine je poneveril.** Na tujski pošti so prišli na sled nekemu pismonoši, da si je prisvajal pokojnine upokojencev. Polkovnik v p. g. Sagadin iz Vičave je zaman pričakoval nakazila pokojnine za mesec julij v znesku 3900 Din. Ker pokojnina tudi avgusta ni prišla, se je zglasil na pošti. Na pošti so mu povedali, da je pokojnino že davno dvignil, kar je g. polkovnika zelo presenetilo. Pokazali so mu poštno položnico, iz katere je ugotovil, da čeka ni on podpisal. Tako je bila poneverba razkrita. Razkrilo pa se je še več sličnih primerov za skupni znesek okoli 6000 Din. Pismonoša je po dolgem oklevanju dejanje priznal. Mož, ki je oče osmih malih otrok, je bil aretiran.

* **Aretacije zaradi požigov.** V Dobrničah je bilo v zadnjem času več požarov pod enakimi okolnostmi. Dobrniški orožniki so se z vso odločnostjo lotili preiskave in dognali, da so bili izvršeni požigi. Kot osumljenci so bili aretirani zastopnik zavarovalnice Slavije Fran Glavan iz Železnega, zastopnik zavarovalnice »Dunav« Vinko Slapšek in gostilničar Franc Smolič iz Dobrnič. Zbrano gradivo zbuja upravičen sum, da so požigali delno zaradi maščevalnosti, delno pa zaradi osebnih koristi.

* **Strašen zločin v duševni zmedenosti.** V hiši uglednega gostilničarja g. Janeza Plaznika v Hrastniku se je pripetila strašna žalolgra, 21-letni Jožko Rotar, po domače Pretežnikov, šoferski vajenec pri avtomobilskem prevozniku g. Herzogu, je v duševni zmedenosti s težkim kladivom hudo ranil gostilničarko, 26-letno Terezijo, 6-letnega sina Stanka in 4-letnega sina Branka. Nazadnje pa si je mladenič pogнал kroglo v glavo. — Splošno se sodi, da je fant storil zločin v duševni zmedenosti.

* **Slaboumna ženska je zanetila požar.** Pri posestniku Francu Kranjcu v Moti je nastal požar, ki je upepelil gospodarsko poslopje. Le s težavo so rešili živino in gospodarsko orodje. Zanetenja požara je osumljena neka 60 letna slaboumna ženska, ki je večkrat prenočevala v listnjaku.

* **Ladni detektiv in tat.** Posestniku Francu Petanu v Sp. Pohanci, občina Artiče, je 38-letni Štefan Novak iz Zagreba in pristojen v

Globoko, ukradel zlato ameriško uro z dvojnim pokrovom in v notranjem pokrovu z monogramom »F. P.« in z imenom »Elgin«. Novak se je izdajal okrog ljudi za detektiva iz Zagreba in na tak način celo izvršil hišno preiskavo pri Petanu, češ da išče v hiši razbojnika Omerzo.

* **Spet tihotapci.** Pri Sv. Duhu ob avstrijski meji so poskusili preporečiti mejo trije tihotapci: Jožef Čepe s Pobrežja, Ludvik Polajžar in Karel Pajtler iz Maribora. Pri tem jih je zasačil graničar, ki je za bežečimi streljal in Čepeja prijel, ostala dva pa sta pobegnila. Čepe je priznal, da je hotel tihotapiti saharin, tovariša pa sta šla po svilo.

Iz popotnikove torbe

DEVET VLOMOV IMAJO NA HRBTU.

Očeslavci, avgusta.

Kakor je »Domovina« že poročala, se je zgodila v Slovenskih goricah velika tatvina. V trgovino gosp. Hermana Jožefa v Očeslavcih je že od leta 1930. vlamljjal sosedov kmečki sin Žnidarič Rudolf. Ščasoma si je ta pridobil večje število tovarišev, ki so postali strah spodnjih Slovenskih goric. Tako je ta družčina oškodovala samo trgovca Hermana za blizu 25.000 Din, dokler mu ni v noči na 29. julija odnesla čez 175.000 Din v gotovini.

Tatovi so vlamljali tudi drugod in so dolej priznali devet vlomov. Da se je posrečilo tolpo prijeti in izslediti denar, gre zahvala mariborski policiji z nadzornikom g. Cajnkrom, še večjo hvalo pa zasluži vodnik ljutomerskega orožniškega voda g. Bartiča Nikola, ki je organiziral zasledovanje vlonilcev z vsem orožništvom svojega voda. — Vse priznanje požrtvovalnosti komandirjev orožniških postaj v Slatini-Radencih g. Vrtačiču Ivanu, pri Sv. Juriju ob Ščavnici g. Nagliču Mihaelu, pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah g. Mariču, komandirjema v Gor. Radgoni in pri Sv. Križu na Murskem polju ter narednikom gg. Pfeferju Jakobu, Brunerju Alojzu in Gabru Francu ter podnaredniku g. Šnelerju Francu, kakor tudi ostalim orožnikom iz ljutomerskega voda, ki so bili štiri dni noč in dan v službi. — Upamo, da bodo krivci za svojih devet vlomov prejeli zaslužno kazen.

POŽIG V ČASU GASILSKE VESELICE.

Veliki Podlog pri Krškem, avgusta.

V nedeljo 4. t. m. so imeli vrli gasilci veselico, katere so se udeležili ljudje od vseh strani, kar je znamenje, da je naše društvo priljubljeno. Prav ko se je veselilni prostor že praznil, je začelo v bližini goreti. V nekaj minutah je bil pripravljen voz z motorno brizgalno in ostalim orodjem. V teku četrte ure smo že bili na kraju požara v Malem Podlogu. Zlobna roka je zanetila požar v gospodarskem poslopju posestnika Vrhovška Janeza. S poslopjem vred so zgoreli kmetijsko orodje, mlatilnica in razni stroji.

Nevarnost je bila tudi za novi kozolec, ki je bil postavljen na pogorišču lani pogorelega kozolca. Gasilec se je pod vodstvom predsednika g. Longa Avgusta posrečilo rešiti kozolec in vse žito, ki je bilo v kašči. Zločinec je očitno izrabil za požig veselico, ker je mislil, da gasilci ne bodo tako hitro pripravljeni. Lastnik trpi precej škode, ki pa je poravnana z zavarovalnico.

Pristopajte k Vodnikovim družbi!

PREKMURSKI GLASNIK

Iz FOKOVCEV nam pišejo: Dne 18. t. m. bo imelo naše gasilno društvo v Grasovi gostilni veliko veselico s plesom in drugimi zabavami.

Ponarejeni kovanci po 10 in 20 Din so se pojavili v Fokovcih in Prosenjakovcih. Ponarejenci za 20 Din izvirajo baje iz Šalovcev, kjer so aprila letoš odkrili ponarejalnico.

Velik gozdni požar je bil v Kobiljski šumi. Uničil je precejšnjo površino umetno vzgojenega borovega nasada. Oblastva so v svrhu ugotovitve požara uvedla preiskavo.

NAŠI NA TUJEM

VELIKA PRIREDITEV NAŠIH MLADINSKIH ZBOROV V AMERIKI.

Cleveland, julija.

V prvih dneh septembra bo v Clevelandu velika prireditev slovenskih mladinskih pevskih zborov. V največji dvorani mesta se bo zbralo nad tisoč slovenskih sinov in hčerk, da s slovensko pesmijo dokažejo žilavost slovenskega rodu v Ameriki. Mnogi izmed njih bodo že iz drugega in tretjega rodu.

Ko so začeli pred 50 leti prihajati prvi slovenski priseljenci v Zedinjene države, so imeli toliko skrbi za svoj obstanek, da niso utegnili misliti na ustanovitev raznih narodnih društev. V Ameriko jih je privedla borba za življenjski obstanek. Računa se, da je v Ameriki danes do 250.000 Slovencev. Prvih 20 let je pomenilo najhujšo borbo za obstoj. Pri napornem delu so prvi izseljenci mislili najbolj na to, kdaj si bodo toliko prislužili, da se bodo lahko spet vrnili v domovino. Do vojne so bili slovenski naseljenci v Ameriki v najtesnejših zvezah z domovino. Voja pa je to zvezo prekinila in šele tedaj je naš življenjski v Ameriki v pravi meri prevzela zavest, da jim je Amerika nova domovina in da morajo v njej skrbeti za bodočnost svojega narodnostnega življenja. Izseljevanje in naseljevanje je prenehalo in naš rod v Ameriki je prišel do razpوتا, ko ni mogel več računati na nove življenjske sile iz domovine in ko je moral skrbeti za to, da mu v Ameriki rojeni naraščaj ne bo izginil v valovih tujine.

Ko so prvi rojaki ustanavljali podporna društva po številnih naseljih, niso utegnili misliti na mladino. Pred 30 ali 40 leti mladine sploh še ni bilo med njimi in naporno delo pri polaganju osnov podpornih društev ni dalo misliti na bodočnost. Po vojni je bilo že okrog 100.000 naraščajnikov, ki niso bili zavarovani pri nobenem slovenskem podpornem društvu. Tedaj so posvetila vsa društva vso skrb naraščaju. Narodni domovi v vseh večjih naseljih so postali zbirališče sinov in hčera starih slovenskih naseljencev. Mladino je najuspešneje vabila v vrste starejših in najstarejših slovenska pesem. Prva društva, ki so združevala otroke priseljencev, so bili pevski zbori in iz njih so se potem razvila ostala mladinska društva, ki so danes priključena vsakemu matičnemu podpornemu društvu.

Pri tem delu je prednjačila metropola slovenskih naselbin v Zedinjenih državah — Cleveland, kjer je sedem narodnih domov. Tam so bili ustanovljeni tudi prvi mladinski pevski zbori in zato bo septembra Cleveland tudi torišče slovenske mladine v Ameriki.

Srečnež.

»Kdo bi si mislil, da se bo vaša hčerka kdaj poročila. Kdo je ta srečnež?«

»Srečnež sem jaz.« Je odgovoril njen oče.

NAŠI ROJAKI V AMERIKI

Cleveland, julija.

V Flemingu je umrl v ubožnici Janez Izakar, star 50 let, doma iz Št. Gotarda pri Kamniku. V Ameriki je bil 27 let. V Voungstownu je umrl Jakob Vidic, star 73 let, doma iz Police pri Višnji gori. V Trinidadu je umrl Mihael Fatur, star 49 let, doma iz Bitnje pri Premu na Notranjskem. V Chicagu je umrl Karel Zgonc, star 64 let, doma iz Borovnice. V West Allisu je pobrala pljučnica Lojzeta Šusteršiča iz Jurne vasi pri Podgradu na Dolenjskem. V Little Fallsu je umrla Ana Rupnikova, stara 37 let. V Lorainu je umrl Franc Baraga, star 55 let, doma iz Pudoba pri Ložu. V Ameriki je bil 22 let.

V Leadwillu je umrl Ivan Kočevar. V istem kraju je umrl Franc Fortuna, doma iz Temenice. V Clevelandu je umrla Frančiška Perkova, stara 61 let, doma iz Kala pri Ambrusu. V Amer. je živela 38 let. V Calometu je umrl Iv. Puhek, star 59 let, doma z Griča pri Črnomlju. V Monnesenu je preminil Anton Klančar, star 60 let, doma iz Nove vasi pri Blokah. V Ameriki je bil 35 let. V Milwaukeeju je izdihnil Jakob Osojnik, star 53 let, doma iz Leš pri Prevaljah. V Ameriki je bil 23 let. V Park Hillu je umrla Frančiška Volkova, rojena Gabrovškova, stara 51 let, doma iz okolice Litije. V Ameriki je živela 28 let. V Armi je umrla Elizabeta Povšetova, rojena Mlinarjeva, stara 79 let, doma iz Zagorja ob Savi. V Ameriki je bila 28 let. V Coroni je umrla Helena Plankova, stara 69 let, doma iz Šoštanj. V Ameriki je živela 27 let. V Clintonu je umrl Ivan Žaubi, star 37 let. Njegov oče je bil doma iz Češnjice pri Kamniku, mati pa s Svete Gore pri Litiji. V Ameriki je bil 30 let. V Waukeganu je umrl Mihael Mišič, doma iz okolice Črnomlja. V Ahmeeku je umrl Gregor Vranešič, star 63 let.

V Clevelandu so umrli: Marija Gaberškova, rojena Rojinova, stara 75 let, doma iz Škofje Loke; Janez Boldan, star 55 let, doma iz Trebeče vasi pri Žužemberku; Ana Nemčeva, rojena Komarjeva, stara 44 let, doma iz Otizarja pri Duljah na Primorskem; Miha Štepic, star 75 let, doma z Brezja pri Kostanjevici; Luka Hočevar, star 60 let, doma iz Grintovca pri Zagradcu na Dolenjskem; Matija Marolta, star 68 let, doma iz Velikih Lašč.

Umrli so: v Barbertonu Angela Ambrožičeva, rojena Nosanova, stara 42 let, doma iz okolice Ribnice, v Clevelandu Janez Otoničar, star 73 let, doma iz Metle, fara Bloke, Jože Koželj, star 59 let, doma iz Fužine pri Žužemberku, in Rozalija Znidaršičeva, rojena Erštetova, stara 24 let, v West Frankfortu Helena Smodilova, stara 49 let, doma iz Lancovega pri Radovljici, v Chicagu Janez Belih, star 54 let, in v Evelethu Barbara Lovšinova, rojena Kaprolova, star 72 let, doma iz Ribnice.

SMRT ROJAKA V KANADI

New Waterford, julija.

Dne 16. julija zjutraj je po prav kratki boleznini umrl rojak g. Tone Smole, po rodu iz Mirne na Dolenjskem. Stel je šele 39 let. Bil je samec. Na zadnji poti 18. julija ga je spremljala velika množica rojakov Slovencev in Hrvatov. Krsto s priljubljenim pokojnikom so nosili rojaki Franc Povh, Franc Juvanc, Franc Rupnik, Franc Bartol, Herman Drobež in Milan Begovič. V sprevedu je lepo igrala žalostinke slovaška godba, ki smo jo naročili rojaki. Lepe vence so poslali Herman Drobež kot predsednik 558. društva Slovenske narodne podporne jednote, slo-

venska družina Matije Gnezde, pri katerem je bil pokojnik zaposlen, in družine gg. Alberta Hofmana, Berta Ruperta, Jožefa Bonača in Jožefa Poloniata.

Rajniki je prišel v Ameriko kot mlad fant in je delal v Zapadni Virginiji. Tik pred vojno se je odpeljal domov, da bi obiskal sorodnike, pa so njega in več drugih v Franciji prijeli, tako da je bil ves čas vojne v francoskem ujetništvu. Aprila 1927. je prišel sem v New Waterford in je bil potem zaposlen v premogovniku. Leta 1932. je bil odpuščen in je dobil službo pri slovenskem farmarju g. Matiji Gnezdi. Več kakor pet let je stanoval pri rojaku Hermanu Drobežu in je bil med vsemi rojaki zelo priljubljen. Zvestemu naročniku in prijatelju »Domovine« bodi lahka tuja zemlja!

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vršil vse bančne posle najkulantneje. Poštali uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija, št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

ŽENSKI VESTNIK

Nageljni, pelargonije in fuksije

Ako razmnožujemo nageljne s semenom, ne vemo zanesljivo, če bomo vzgojili cvetove tiste barve, ki si jih želimo. Zato je najboljšje razmnoževati nageljne s potaknjenci, ki jih dobimo od dotične vrste nageljnov, ki jih hočemo gojiti. Tako dosežemo isto in res pravo vrsto. Marsikje vidimo lepe vrste nageljnov, posebno visečih (gorenjcev), kakršne bi tudi sami radi imeli. V naslednjem nekaj navodil, kako si vzgojimo take nageljne.

Sta dva načina razmnoževanja nageljnov. En način je ta, da odrežemo potaknjence s tremi ali štirimi listnimi pari. Od spodaj zarezemo v steblo približno en centimeter globoko zarezo tako, da obenem nekoliko zarezemo v oba lista. Ta dva lista pa previdno odstranimo, ker kaj rada v zemlji zgijeta. Tako pripravljene potaknjence vsadimo v navaden cvetlični lonec (približno 12 centimetrov širok), ga napolnimo do ene tretjine s peskom, nanj pa nasujemo mivke skoraj do roba. Če imamo šoto, jo namešamo med mivko. Zdaj naredimo v pesek z lesenim klinom luknje približno poldrug centimeter globoke in vtaknemo potaknjence vanje. Potem poškopimo in poveznemo na lonce kake velike kozarce za vkuhavanje sadja in postavimo v senco k oknu, kjer potaknjence večkrat poškopimo. Kakor hitro začnejo potaknjenci odganjati, polagoma odstranimo kozarec. Nageljne potem prezimimo kar v prvotnem loncu ali pa jih posamič vsadimo v majhne cvetlične lončke v zemljo.

Drug način je pa ta, da potaknjence ne odrežemo, marveč ga le nekoliko zarezemo do 1 cm po dolgem na spodnji strani in pripognemo k tlom, pripnemo s kljukico in za-

sujemo z zemljo. Liste, kjer smo napravili zarezo v steblo, moramo tudi tukaj odstraniti. Najboljše je, če tik potaknjence, preden ga pripognemo, prst malo odkopljemo, da ga moremo popolnoma pokriti z zemljo. Iz zemlje naj gleda le vršiček, ki je obrnjen navzgor. Kljukica drži vršiček k tlom. Zemlja mora biti vedno enakomerno vlažna. Po nekaj tednih se vršički vkoreninijo in jih lahko odrežemo od glavnega stebela in posadimo posamič v lonce. Prezimimo v hladnem prostoru pri zmerni vlagi.

Če si hočemo vzgojiti pelargonije enotne barve, je najbolje, da v ta namen posadimo od zaželenih rastline potaknjence.

Potaknjenci morajo biti približno 10 do 12 centimetrov dolgi. Odrežemo vsakega posameznega z ostrim nožem tik pod grčo (to je tam, kjer so listi). Spodnje liste, po navadi je samo en list, odstranimo. Cvetlični lonec napolnimo do dveh tretjin s peskom, eno tretjino pa z dobro vrtno, nekoliko peščeno zemljo. Potaknjence vsadimo v luknje, ki jih naredimo s polčico. Potem jih zalijemo in tudi nanje poveznemo kakor pri nageljnih kozarce.

Potaknjence pelargonij pa ne smemo preveč zalivati; zalivamo le tedaj, če postane zemlja svetla, ker je tedaj suha. Ko se potaknjenci vkoreninijo, polagoma odstranimo kozarce in rastline posamič vsadimo v cvetlične lonce.

Če smo tako ravnali s to lepo cvetlico, ki se do zime že okrepi, jo prezimimo v nezakurjenem hladnem prostoru, kjer pa ne sme zmrzovati. Pomladi pa nam potem iz teh rastlinic vzrasejo lepe, krepke rastline, ki so za okras oken, balkonov, verand in tudi cvetličnih vrtov.

Tudi lepo vrsto fuksij si lahko privzgojimo s potaknjenci. Kakor pri pelargoniji odrežemo potaknjence tik pod listnim parom in potem odstranimo spodnja lista. Posadimo jih v mivko, ki ji primešamo nekoliko šote. Če pa rabimo samo zemljo, potem mora biti dobro predelana brez ostankov humusnih delcev. Če so pri potaknjencih fuksije cvetni popki, moramo vse odstraniti. Najbolje pa je, če rabimo take potaknjence, ki nimajo cvetnih popkov. Posajene potaknjence večkrat na dan poškopimo, ker potrebujejo več vlage kakor pelargonije.

Najbolje zatiramo razne zajedavce, če napadene rastline sežgemo. Gosenice obiramo, bolne paradiznike uničimo, ušive vršičke sežgemo in črvido sadje pobiramo ter uničujemo.

Za kuhinjo

Tortice. Vmesi v testo 30 dek moke, 10 dek sladkorja, 20 dek sirovega masla, od pol limone naribano lupinico in dva rumenjaka. Vmešeno testo naj na hladnem in pokrito počiva pol ure. Nato testo tanko razvaljaj in izreži z majhnim okroglim obodom kolačke. Testo, ki ostane, ko izrežeš kolačke, premešaj, spet razvaljaj in izreži. Kolačke položi na pomazano pekačo in jih peči v neprevroči pečici. Ko so kolački pečeni in hladni, pomazi kolaček z mezgo, položi nanj drugega in spet namaži z mezgo in položi še tretjega na vrh. Po tri kolačke skupaj. Tako dobiš drobne tortice, ki jih oblij še s čokoladnim ledom. Čokoladni led: v litrski lonec deni 12 dek zlomljene čokolade in žlico vode in mešaje segrej, da se čokolada stopi. Nato primešaj 18 dek sladkorja v prahu in mešaj, da se shladi in zgosti. Ko se začne led gostiti, ga

spet malo segrej, nato pa oblij vsako tortico. Po ledu pa posuj zmlete orehe ali lešnike in tortice na zraku osuši.

Ocvrt krompir. Olupi osem debelih krompirjev in jih skuhaj v slanem kropu. Kuhane ocedi in pretlači skozi sito. Pretlačeni krompir deni v kozo, po potrebi še osoli, dodaj malo naribanega muškata oreha in dve jajci. Dobro zmešaj, postavi na štedilnik in mešaje kuhaj testo toliko časa, da se loči od kože in kühalice. Potem stresi testo na desko in oblikuj dolg, tanek svalk. Svalk razreži v obliki zamaškov. Te zamaške potem povaljaj najprej v drobtinah, nato v raztepenem jajcu in še enkrat v drobtinah. Zdaj jih ocvri v prav vroči masti. Mast mora biti dobro razbeljena, sicer popokajo in izgubijo lepo obliko.

Puding z gnjatjo. Mešaj, da narase, šest dek sirovega masla in štiri rumenjake. Nato primešaj šest v mleku namočenih in dobro otisnjenih žemelj, 15 dek kuhane in drobno sesekljane gnjati, osoli in primešaj še trd sneg štirih beljakov. Pudingov model dobro pomaži, potresi z drobtinami, stresi noter testo, model zapri in kuhaj v kropu eno uro. Kuhani puding zvrni na topel krožnik in daj zraven v skodelici ali paradižnikovo omako, gobovo omako, lahko pa tudi solato. Daš za večerjo na mizo.

Krema iz ostrožnic. Pol kile ostrožnic skuhaj v dveh žlicah vode. Kuhane pretlači skozi sito. Nato primešaj dva rumenjaka in po okusu sladkorja. Zdaj postavi lonec s pretlačeni in zmešanimi ostrožnicami v krop in mešaj, da se zgostijo. Ko je gosto, postavi na hladno. Nato primešaj žlico ruma in stresi v skledo, ki si jo pa prej splahnila z mrzlo vodo, ter postavi kremo na hladno, da se strdi. Ko daš kremo na mizo, jo okraši s sladko stolčeno smetano.

ZANIMIVOSTI

× **Anglija gradi 2000 novih vojnih letal.** »Timesov« urednik za letalstvo se bavi z letalsko oborožbo Anglije. Pisec poudarja, da je angleško letalsko ministrstvo dokončalo svoj program o razširjenju britanskega vojaškega letalstva. Kakor je znano, bo na podlagi tega programa Anglija izdelala še va tisoč novih letal.

× **Dežela, kjer ne kolnejo.** Angleško časopisje poroča o zanimivi deželi, kjer ljudje ne preklinjajo. To je otok Man med Anglijo in Irsko, isti otok, na katerem žive mačke brez repov. Na tem otoku se čedalje bolj širi gibanje, ki mu je podobno kakor na Irskem smoter oživiti in znova razširiti prvotni domači keltski jezik. Pred dobrimi 39 leti je govorilo ta jezik izmed 55.000 prebivalcev otoka še nad 10.000. Zadnje ljudsko štetje je pa pokazalo, da govori ta jezik samo še 529 otočanov, in še med temi je 60 odstotkov starih nad 60 let. Ta jezik ni zanimiv samo po svojem ustroju, temveč tudi po tem, da v njem ni nobene kletvice. Morda je bilo pa prav pomanjkanje krepkih kletvic krivo, da je začel ta jezik propadati.

× **Neznana pošast v Mandžuriji.** Časopisje piše, da se pojavlja ob jezeru v gozdu na severu province Hsingana silna pošast. Tam živeče pleme Orotčev je tako prestrašilo, da se boji tistega kraja kakor kuge. Ljudje pripovedujejo, da je v bližini jezera že marsikdo izginil. Orotči trdijo, da so postali vsi pogrešanci žrtve skrivnostne pošasti. Dognano je, da se celo roparske

tolpe, ki strahujejo prebivalce tega dela Mandžurije, v strahu in grozi izogibljejo okolice jezera. Ta kraj je edini, kjer ni roparjev. Ni torej čudno, da brezskrbno potujejo zdaj učenjaki, pustolovci in ribiči k jezeru gledat, kaj je z njegovo skrivnostjo. Vprašanje je samo, ali bodo res videli pošast.

× **Protinemske demonstracije v New Yorku.** Nedavno, ko je odhajal nemški prekomorski parnik »Bremen«, so bile v newyorški luki hude demonstracije, ki so jih povzročili komunisti. Trem osebam se je posrečilo polastiti se zastave parnika in jo med vzklikanjem demonstrantov vreči v vodo. V pristanišče je takoj prihitelo 200 redarjev in okoli 100 agentov, ki so zelo odločno razganjali demonstrante. Iz njihovih vrst je bilo oddanih več revolverjskih strelav na policiste. Aretirali so več potnikov tretjega razreda z »Bremena«, ker so bili tudi med njimi udeleženci teh demonstracij. Vse kaže, da je bil ta napad temeljito pripravljen. Demonstranti so vzklikali: »Dol Hitler!« Takoj ko so demonstranti vrgli zastavo v vodo, je posadka parnika spustila čoln in rešila zastavo. Nato so jo ponovno razobesili med predpisanimi pozdravi in med petjem himne. Razen državne zastave so nato razobesili še narodnosocialistično s kljukastim križem.

× **Krastači 26 let živi pokopani.** Neki ameriški zdravstveni časopis poroča, da sta bili dve krastači 26 let živi zakopani pod temelji stare tvornice. Podjetje je poglobljalo rov pod tvornico. Rov je držal skozi nasip, ki je stal nedotaknjen že 26 let, ko je bila zgrajena tvornica. V njem so našli delavci na obe živali. Obe sta bili na videz mrtvi. Kmalu je pa ena oživela in začela mirno kobacati po tleh. Druga je oživela šele pozneje, toda čez dve uri je poginila.

× **Ljubezenska pustolovščina indske princese.** London je nedavno posetil maharadža iz Lahdandarja s svojo 17 letno, izredno lepo hčerjo. Princesa se je v Londonu seznanila z visokim kanadskim uradnikom, viceguvernerjem Bournemouthom in zaljubila sta se drug v drugega. Ko je maharadža odpotoval pozneje v Italijo, mu je princesa nenadno pobegnila v Nico. Tam jo je že čakal Bournemouth, ki je bil medtem ostavil službo in prestopil v muslimansko vero, ter sta se poročila. Nekaj časa sta potovala po Evropi, da bi se skrila zasledovalcem, toda naposled ju je maharadža vendarle iztaknil na Angleškem. Nepoklieai zet mu je sicer ugajal, vendar ker vladajo v njegovi deželi takšne postave, da se princesa ne sme poročiti z neplemenitašem, je sklical zbor visokih dostojanstvenikov muslimanske vere, da bi odločil o zadevi. Zbor se je odločil za to da se morata princesa in njen mož razporočiti. V London so poslali sla, ki jima je sporočil ta odlok, in zakonca sta se vdala. Ločitev se je dala izvršiti zelo lahko, ker za dostuje, da mož ob navzočnosti muslimanskega duhovnika reče svoji ženi: »Ločim se od tebe«. Princesa se namerava zdaj posvetiti dobrotelnosti, Bournemouth pa postane muslimanski menih.

× **Atilov grob so morda našli.** Atilov grob že od nekdaj zanima starinoslovce. Madžarski starinoslovci so potrošili iz sklada za iskanje Atilovega groba mnogo denarja, da bi grob našli, pa je bilo vse njihovo prizadevanje zaman. Atila je bil po nasvetu hunskega duhovnov pokopan pod vodo. Atilov sin Čaba je poklical italijanske kovinarje, ki so izdelali krsto z Atilovo podobo na krovu naravne velikosti, ob straneh so bili pa

razni prizori iz njegovih slavnih bitk. Potem so poklicali gotske umetnike, ki so izdelali srebrno krsto z Atilovim znakom na pokrovu, ob straneh pa z znaki 22 dežel, ki jim je vladal Atila. Naposled so izdelali avarski kovači železno krsto, a na nji je bilo samo ime Atila. Atilovo truplo so položili v krasnem oblačilu v zlato krsto, kamor so spravili njegovo orožje. Mrlič je imel na sebi vse dragulje. Truplo so balzamirali, da bi ostalo ohranjeno. Zlato krsto so vložili v srebrno, potem pa položili obe krsti v železno. Da bi nihče mogel Atilovega groba najti, so izdelali štiri železne krste, toda tri so bile napolnjene s kamenjem. S temi krstami so poslali vojaške čete pod poveljstvom zanesljivih vojskovodij na vse strani, da so jih na raznih krajih zakopali. Eno krsto so poslali na sever, drugo na jug, tretjo na vzhod, četrto na zapad. Atilov sin Čaba je ukazal naj polože to krsto pod vodo v zemljo, tam kjer se stekata dve reki. Po povratku je dal Čaba iz loka postreliti vse vojake in poveljnike, tako da niti sam ni vedel, kje je njegov oče pokopan. Med vasesma Prijekopom in Turčanskim Sv. Martinom na Češkoslovaškem je nenaraven grič, ki se mu že na prvi pogled pozna, da je delo človeških rok. Na njem je pokopališče in tu so našli na kovinast pokrov in inženjer Štepan, ki vodi delo, je prepričan, da je našel na Atilov grob ali pa na grob enega izmed drugih slavnih vojskovodij. Tu se je nekdanj izlivala reka Turec v Vah. Okolico so skrbno zastražili, dokler uradna komisija ne preišče izkopnino.

PROGRAM RADIA LJUBLJANA

od 18. do 25. avgusta.

Nedelja, 18. avgusta: 7.30: Bolezni svinj zaradi nepravilne prehrane (dr. Kocjan Leon); 8.00: čas, poročila; 8.15: šlagerji in pesmi (sodelavci Mirko Jelačin—tenor, Zihlerl Miloš—saksofon, Nerat—saksofon, Marjan Lipovšek—klavir in plošče); 9.45: versko predavanje (dr. Roman Tominec); 10.00: prenos iz Rajhenburga (služba božja v baziliki Lurške matere božje; pel bo mešani zbor »Branimir«; dirigent profesor Vrhovski; pri orglah profesor Dugan); 11.00: slovenska glasba (radijski orkester); 12.00: čas, obvestila; 12.15: radijski orkester po željah; 15.00: prenos Jenkove proslave iz Podreč; 16.40: Pregljeva »Tilka« (zvočna slika; izvajali bodo člani radijsk. dramskega studija); 17.00: prenos lahke glasbe z veselice v Podreči (sodelovale bodo podeželske godbe na pihala); 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, poročila, spored, obvestila; 20.15: Mamzelle Nitouche (radijska opereta); 21.30: plesna godba na ploščah; 22.00: čas, poročila, spored; 22.15: radijski orkester, vmes petje Ivana Franzlina na plošče.

Ponedeljek, 19. avgusta: 12.00: orgle na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Rihard Tauber na ploščah; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: valčkova ura (radijski orkester, vmes plošče); 18.40: zdravniška ura (dr. Magajna); 19.00: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: O zadnjem ustoličenju koroškega vojvode (Fr. Brenk); 20.15: prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine; 21.30: naša pesem na ploščah; 22.00: čas, poročila, spored; 22.10: radijski jazz in plošče za ples.

Torek, 20. avgusta: 12.00: citre na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, ob-

vestila; 13.15: Drago Žagar bo pel s sprem-
ljevanjem radijskega jazz; 14.00: vreme,
spored, borza; 18.00: Deca za deco (govorila
bo Kovačičeva, na harmoniko bo igral Po-
boršek); 18.30: otroški prizori (plošče);
19.00: čas, vreme, poročila, spored, obvesti-
la; 19.30: nacionalna ura; 20.00: baritonisti
(Petrovič Tone, Likovič, Jug, Petrovič
Roman, Žagar in Premlč); 21.00: radijski or-
kester; 22.00: čas, vreme, poročila, spored;
22.10: radijski orkester; 22.30: angleške
plošče.

Sreda, 21. avgusta: 12.00: operetni venčki
na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00:
čas, obvestila; 13.15: kozaške pesmi na plo-
ščah; 14.00: vreme, spored, borze; 18.00:
Magistrov trio; 18.40: pogovor s poslušalci;
19.00: čas, vreme, poročila, spored, obvesti-
la; 19.30: nacionalna ura; 20.00: naše plošče;
20.15: prenos sinfoničnega koncerta z Dobre-
ne; 21.30: kvintet (harmonika, klarinet, bas,
trombon in trobenta); 22.00: čas, vreme, po-
ročila, spored; 22.10: veseli zvoki (radijski
jazz).

Cetrtek, 22. avgusta: 12.00: Mi smo juna-
ki korenjaki (koračnice na ploščah); 12.45:
poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15:
opoldanski koncert radijsk. orkestra; 14.00:
vreme, spored, borza; 18.00: plošče; 18.40:
slovenščina za Slovence (dr. Kolarič); 19.00:
čas, vreme, sporočila, spored, obvestila;
19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz Beo-
grada; 22.00: čas, vreme, poročila, spored;
22.10: večer operetne glasbe (pela bosta So-
kova in Franzl s spremljevanjem radijskega
orkestra, vmes plošče).

Petek, 23. avgusta: 12.00: skladbe velikih
mojstrov (plošče); 12.45: poročila, vreme;
13.00: čas, obvestila; 13.15: iz zvočnih fil-
mov (plošče); 14.00: vreme, spored, borza;
18.00: veseli napevi (mandolistični sekstel);
18.40: Nekaj zabavnih besed (Lipah); 19.00:
čas, vreme, poročila, spored, obvestila;
19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz Za-
greba; 22.00: čas, poročila, spored; 22.10:
domače in tuje plošče.

Sobota, 24. avgusta: 12.00: vesele plošče;
12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila;
13.15: vesele plošče; 14.00: čas, vreme, spo-
red; 18.00: radijski orkester; 18.40: zunanji
politični pregled (dr. Jug); 19.00: čas, vre-
me, poročila, spored, obvestila; 19.30: na-
cionalna ura; Ob 50-letnici prvega sloven-
skega izleta v Prago (dr. Ivan Lah); 20.00:
pester večer (radijski orkester, radijski jazz,
akademijski pevski kvintet, radijski dramski
studio in plošče); 22.00: čas, vreme, poro-
čila, spored; 22.10: nadaljevanje pestrega
večera.

Za smeh in kratek čas

V trgovini z orožjem.

Trgovčec: »Želite dvocevko ali enocev-
ko?«

Nedeljski lovec: »Dajte mi enocevko, saj
vendar ne morem meriti na dva zajca na-
enkrat.«

Upravičen strah.

Trije morilci bi morali biti obešeni. Vešala
so bila postavljena nad reko. Pod prvima
dvema se je vrv pretrgala, obojenca sta
padla v vodo in se s plavanjem rešila na
drugi breg.

Tretji se je pa obrnil h krvniku: »Gospod,
vzemite dovolj močno vrv, ker jaz ne znam
plavati.«

Največja modrost.

Salomon Roženkranc se je sprl z ženo, po-
tem je pa odšel k rabinu vprašati, kaj naj sto-
ri. »Vrni se mirno domov,« mu je odgovoril
učeni rabin, boš videl, da bo vse v redu.«

Roženkranc se je vrnil domov, pa je našel
na mizi listek: »Zbogom, nikoli več me ne
boš videl!«

Pograbil je listek in hitel ves srečen nazaj
k rabinu: »Vse se je zgodilo, kakor ste pre-
rokovali. Vi ste najmodrejši rabin pod soln-
cem.«

Samo za lepimi.

Mati: »Vera, ozirati se za vsakim mladim
moškim se ne spodobi.«

Hčerka: »Toda mamica, saj se oziram sa-
mo za lepimi.«

Najdražji spomin.

A: »Tu v predalčku imam najdražje spo-
mine na svoje ženitovanjsko potovanje.«

B: »Kakšni spomini pa so to?«

A: »Računi iz hotelov.«

Poklon.

A: »Čudim se, prijatelj, da vabiš v goste
tuje moške, ko imaš tako lepo ženo.«

B: »Saj vabim samo take, v katere se
moja žena ne more zaljubiti.«

Listnica uredništva

Gotovlje pri Žalcu. Slika, ki ste jo takrat
poslali, je bila gotovo preslaba za kliširanje.
Kliše stane okroglo 100 Din.

Sv. Barbara v Halozah. Prepozno prejeli.

MALI OGLASI

KDOR JE PRODAL

ali zamenjal za blago hranilno knjižico in ni
dobil polne protivrednosti, naj javi takoj, ko-
mu, koliko manj je dobil, koliko provizije je
plačal. Čimprej, toliko bolje. Prijave je po-
slati na Ljubljana I 186 (g. Lenasi). Opozorite
vse prizadete zadnjih treh let. 159

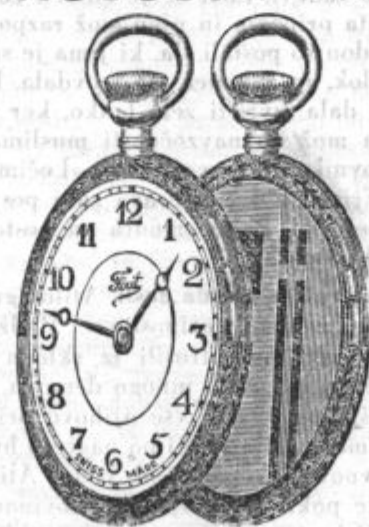
ZADOVOLJIMO VSAKOGAR

v ceni in kvaliteti. Listrasti sukničič 155 Din,
sportni 98 Din, prvovrstne pumparce 98 Din,
svilene srajce 45 Din itd. — Presker, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta 14. 149

Dva šivalna stroja

se prodata. Eden je pogrezljiv in tudi veze
(cena 1800 Din, drugi 800 Din). Malo rab-
ljena. — Ljubljana, Kladezna 26. 172

NOVOST! Samo Din 49.50

St. 62.300. Anker-ura
Pravi švicar, stroj
Dobra kvaliteta, lep
kromiran okvir
S pisмено garancijo
Din 49.50

St. 62.301. Ista s
osvetljenimi kazalci
in številnicami.

(Rad um)
Din 59.50

Zahtevajte cenik, ki
ga vam pošlje razi-
stoj in pošlino
prosto.

H SUTTNER
LJUBLJANA 6

Lastna protoko-
lirana tovarna
ur v Švicar

OTROŠKA.

— Papa, zakaj pa mamica nepre-
stano poje?

— Mar ne veš, da uspava Jurčka?

— Ali bo nehala peti, ko bo Jurček
zaspal?

— Seveda.

— Mar bi se ne mogel Jurček delati
kakor da spi?

NAJDRAŽJE POHIŠTVO.

— Najdražje pohištvo na svetu so
ministrski stolčki.

IMENITNA URA.

— Kako gre ura, ki sem ti jo poda-
rila za god?

— Imenitno. V eni uri se pomakne
kazalec za 85 minut naprej.

DEBELUH PRI ZDRAVNIKU.

Debeluh, ki bi rad shujšal, pride k zdrav-
niku in ko zagleda v stekleni omari človeški
okostnjak, vpraša radovedno:

— Ali je bil tudi ta pri vas v zdravniški
negi?

NI ČUDA.

Gospod, ki mu je poslal golob »vizitko«
na klobuk: Zdaj se pa ne čudim več, da je
vrgel Noe iz svoje barke najprej goloba.

TAKTNOST.

— Draga sosedica, niste mi še vrnili kavi-
nega pribora, ki sem vam ga posodila pred
dvema mesecema.

— Prav pravite, toda ta čas sem ga rabila
še večkrat, pa vas nisem hotela tako pogosto
nadlegovati.

ŠKOTSKA.

V salonu velikega hotela dolgočasi Škot go-
ste s pripovedovanjem o svojih junaštvi. —
Končno se oglasi Anglež, rekoč:

— Povejte mi, česa ne morete storiti, pa
bom storil jaz.

— Hvala, odgovori Škot, — račun v ho-
telu ne morem plačati.

SREČEN IZID.

Gospa: Danes sem prvič kuhala svojemu
možu obed in presrečna sem.

— No, kako je pa izpadlo? jo vpraša so-
seda.

— Imenitno, jutri dobimo novo kuharico.

NAJMLAJŠA VIOLINISTKA SVETA.

Kot najmlajša članica damske kapele igra
v neki dunajski restavraciji »najmlajša virtu-
ozinja na svetu« miss Evelyn, kakor je rečeno
na lepakih. Navdušen poslušalec ji kupi vre-
čico bonbonov.

— Kupite ji raje dve vrečici — mu sve-
tuje prodajalka, — sicer bo doma lasanje.

— Mar ima ta gospodična doma sestro?

— Sestre ne, pa pa dva otroka.

RADODARNOST.

Sloviti avtor »Gergantue« Rabelais je pre-
življal zadnje ure. Prijatelji so ga prosili, naj
napiše oporoko. Takoj so mu prinesli papir,
pero in črnilo. Napisal je oporoko, jo zape-
čatil in napisal na ovoju: — Odpreti šele po
moji smrti.

Ko je umrl, so osupli sorodniki čitali: —
Zadolžen sem do ušes, nimam niti beliča, kar
pa ostane, zapuščam svojim sorodnikom.

IZPRED SODIŠČA.

— Najbolj mi je bilo včeraj pred sodiščem
všeč, ko je dejal gospod sodnik: Vi, gospa,
boste tu molčali, vaš mož bo pa govoril.